

II. Drätselkammaren.

Enär de förnämsta af Drätselkammaren handlagda ärenden redan under föregående afdelning blifvit anförda, upptagas här endast följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Försäljning af
tomter.

På grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna och i det föregående berörda bemyndiganden försålde Drätselkammaren under året nedan upptagna odisponerade och arrendetomter, å hvilka salubref af Drätselkammaren utfärdades å stadens vägnar, efter det de för tomterna fastställda löseskillningar blifvit gäldade antingen medels kontant inbetalning eller utställande af skuldsedlar, hvilkas inlösen säkerställdes genom inteckning i tomten och derå befintliga samt uppförande byggnader:

Qvarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köpare	Tomt areal m ²	Pris per m ² <i>Smk</i>	Köpeskillningens belopp <i>Smk</i>
300	1	Broholms-	John Stenbergs Maskin fabriks aktiebolag	4,251,360	4,26	18,112 50
300	4	Hagnäs kaj.	Bankkommissarien C. Ignatius	1,800,480	10	18,004 80
107a	19	Fredriks-	Juriskandidaten Anton Wuorinen	2,087,300	20	41,746 —
177	—	—	Munkholmens aktiebolag	29,560,000	—	126,650 —
291	11	Sörnäs strandväg	Ingenjören Johannes Eichinger	5,475,493	5,50	30,115 21
83	—	Tillskottsområde	Aktiebolaget P. Sinebrychoff	7,635,616	—	45,813 70
239	10	Broholms-	Veterinärläkaren Artur Bärilund	1,230,000	15	18,450 —
—	23	i Ö. Brunnsparken	Professor R. Kolster	3,195,614	4,40	14,066 70
299	12	Broholms-	Fabriksegaren Anders Nordstedt	1,601,035	22	35,222 77
Summa				56,837,298	6,10	347,175 68

Utarrenderade
lägenheter.

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoafstal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

N:o å kartan	Lägenhetens namn	Areal m ²	Arrendatorns namn	Arrendetidens utgång	Grundrenta	Årlig penningaf-gäld <i>Smk</i>
14	Backas, bostadstomt	—	Byggmästaren P. J. Svensson ¹⁾	1908 Dec. 31	—	120 —
37	Berghäll, bostadstomt N:o 31 vid 2:dra linien	1,569,400	Aktiebolaget Rauha ²⁾	1925 „ 31	—	251 —

1) Drks prot. den 14 nov. § 32. — 2) D:o d:o den 19 sept. § 11.

—	<i>Berghäll</i> , bostadstomt N:o 6 vid 4:de linien	1,304,000	Kontoristen Johan Käyhkönen ¹⁾	1925	Dec. 31	—	301
—	D:o d:o N:o 20 vid 4:de linien	1,382,792	Byggmästaren J. G. Rosénberg ²⁾	1925	" "	—	222
—	D:o kvarteret N:o 304	16,600,000	Diakonissanstalten ³⁾	1945	Maj 1	Arrendefritt	
93	<i>Blåbergslandet</i> , upplagsplats N:o 4 a	6,800,000	Sjömannen K. Fagerlund ⁴⁾	1904	Dec. 31	—	100
32	<i>Broholmen</i> , tomten N:o 3 vid Broholmsgt. i qv. 300	1,268,730	Bankkommissarien C. Innatius ⁵⁾	1897	Dec. 31	—	860
—	D:o d:o N:o 5 vid Broholmsgt. i qv. 300	1,272,540	Densamme ⁵⁾	1897	" "	—	100
66	<i>Fjelldals</i> åker	—	Enkan Utkin ⁶⁾	1896	" "	—	500
—	<i>Gammelstads</i> kvarnen	—	Mjölaren J. H. Lundgren ⁷⁾	1900	" "	—	3,500
—	<i>Mejlans</i> , bostadsvilla N:o 9	7,910,000	Handlanden E. Bruno ⁸⁾	1924	" "	—	100
—	D:o d:o N:o 3	—	Handl. J. C. Burmeister ⁸⁾	1924	" "	—	200
—	D:o d:o N:o 16	11,440,000	Trädgårdsmäst. F. Sundsten ⁹⁾	1927	Nov. 1	—	200
—	D:o d:o N:o 17	12,240,000	Densamme ⁹⁾	"	" "	—	90
—	D:o d:o N:o 19	10,560,000	Densamme ⁹⁾	"	" "	—	272
—	D:o d:o Tilkka äng	—	Arrendatorn G. W. Eriksson ¹⁰⁾	1898	Dec. 31	—	271
17—20	<i>Sörnäs</i> , plantagen N:ris 17—20	—	Trädgårdsmästar. Schoschkoff ¹¹⁾	1896	" "	—	700
21	D:o upplagsplatserna N:ris 5 et 6	5,641,574	Firman The Finland Wood Company ¹²⁾	1898	" "	—	600
15	<i>Wallgård</i> , N:o 6, tillskottsområde	13,100,000	Sörnäs Ånghyfleri och Snickerifabriks Bolag ¹³⁾	2 mån. upp-	sägning	—	917
16	<i>Ås</i> , område invid N:o 16 a	59,080,000	Handlanden K. W. Snellman ¹⁴⁾	1905	Dec. 31	—	301

¹⁾ Drks prot. den 19 sept. § 15. — ²⁾ D:o d:o den 14 nov. § 28. — ³⁾ D:o d:o den 11 april § 18. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 feb. § 5. — ⁵⁾ D:o d:o den 21 mars § 12. — ⁶⁾ D:o d:o den 25 juli § 4. — ⁷⁾ D:o d:o den 19 sep. § 17. — ⁸⁾ D:o d:o den 3 jan. § 1. — ⁹⁾ D:o d:o den 28 nov. § 1. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 19 sep. § 18. — ¹¹⁾ D:o d:o den 25 juli § 3. — ¹²⁾ D:o d:o den 19 sept. § 16. — ¹³⁾ D:o d:o den 5 dec. § 6. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 14 nov. § 29.

Legoaftal af mera tillfällig natur angående staden tillhöriga mindre, dels för odling dels till upplag m. m. lämpliga platser träffades dessutom af Drätselkammaren på kortare tid uti följande fall:

Arrendeplats	Arrendators namn	Arrende- tidens utgång			Arrende- afgift Fmg.	Anm.
<i>Aspnäs</i> plantage	Trädgårdsmästaren Ivan So- koleff ¹⁾	—	—	—	100	för sommarn
<i>Berghäll</i> , stenbrott i qv. 316 tomt N:o 34.	Stenhuggaren E. Mattsson ²⁾ .	—	—	—	1	per månad
<i>Broholmen</i> , skjutbana	Kolportören J. V. Grönroos ³⁾	—	—	—	10	„ vecka
„ karusell och skjutbaua	Karusellegaren F. Prüss ⁴⁾ . .	—	—	—	20	„ d:o
„ upplagsplats	Disponenten K. von Schantz ⁵⁾	—	—	—	5	„ d:o
„ tält för djur och akro- batförevis- ningar	Akrobaten F. Bruno ⁶⁾	—	—	—	10	„ d:o
„ skjutbana	Fabriksarb. G. Gustafsson ⁷⁾ .	—	—	—	10	„ d:o
<i>Fjellidal</i> , stenbrott	Byggmästaren K. A. Nyberg ⁸⁾	2 mån.	upps.		20	„ år
<i>Folkskolegt.</i> , upplagsplats å tomt N:o 3 vid	Byggmästaren J. A. Ahlgren ⁹⁾	1 mån.	upps.		19	„ månad
<i>Gengatan</i> , upplagsplats å tomt N:o 4 vid	Gårdsegaren E. J. Forsman ¹⁰⁾	2 mån.	upps.		12	„ d:o
<i>Gräsviken</i> , upplagsplats in- vid	Handlanden J. Tallberg ¹¹⁾ . .	2 mån.	upps.		15	„ d:o
<i>Hafshammen</i> , fiskhallen in- vid	Helsingfors Segelsällskap ¹²⁾ .	—	—	—	40	för sommarn
<i>Hermanstad I</i> , odlingarna å tomterna N:ris 9 b och 11 i qv. 11 af	Arbetaren Karl Villberg ¹³⁾ .	—	—	—	8	per år
„ Brandstation- nen	Karl August Åström ¹⁴⁾	tillsvidare			25	„ d:o
<i>Kampmalmen</i> , upplags- plats	Byggmästaren J. Johansson ¹⁵⁾	3 mån.	upps.		10	„ månad
„ d:o	Byggmästaren O. Laine ¹⁶⁾ . .	2 mån.	upps.		144	„ år
„ d:o	Densamme ¹⁶⁾	d:o	d:o		36	„ d:o

¹⁾ Drks prot. den 30 maj § 1. — ²⁾ D:o d:o den 22 aug. § 11. — ³⁾ D:o d:o den 8 april § 2. — ⁴⁾ D:o d:o den 16 maj § 5 och den 13 juni § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 27 juni § 3. — ⁶⁾ D:o d:o den 18 juli § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 1 aug. § 18. — ⁸⁾ D:o d:o den 7 nov. § 1. — ⁹⁾ D:o d:o den 13 juni § 4. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 19 dec. § 6. — ¹¹⁾ D:o d:o den 11 juli § 3. — ¹²⁾ D:o d:o den 25 april § 19. — ¹³⁾ D:o d:o den 24 maj § 35. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 8 aug. § 12. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 17 okt. § 3. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 19 dec. § 2.

<i>Ljusarörn</i> , rättighet att afberga vassan kring	Fiskaren K. M. Forselius ¹⁾ .	—	—	—	10	—	för sommaren.
<i>Lökholmen</i> , upplagsplats	Byggmästaren K. M. Kullman ²⁾	1 mån. upps			4	—	per månad.
<i>Majstad</i> , tillskottsområde från tomt N:o 1 i X qv. af:	Smeden Samuel Hägg ³⁾ . . .	tillsvidare			20	—	per år.
” ett område invid tomt N:o 6 i XIX qv. af:	Timmermannen Jakob Nyman ⁴⁾	d:o			30	—	” d:o.
” tillskottsområde till tomt N:o 3 i strandqvarteret af:	Ölbryggaren J. A. Pehrsson ⁵⁾	1920 Maj	1	100		—	” d:o.
” tomt N:o 6 i III qv. af:	Byggmästaren A. von Bell ⁶⁾ .	tillsvidare			35	—	” d:o.
<i>Mejlans</i> , hufvudbyggnaden	Borgmästaren E. Öhman ⁷⁾ . .	—	—	—	500	—	för sommaren.
” en mindre bostadsbyggnad	Fiskaren A. Silvander ⁸⁾	1898 Nov.	1	75		—	per år.
” en tomtplats	Målaren Alfred Bäckström ⁹⁾ .	1896	”	1	50	—	” d:o.
” den s. k. Tullängen, södra lotten	Densamme ⁹⁾	”	”	1	32	—	” d:o.
” en tomtplats	Underofficeren Joh. Jacobsson ¹⁰⁾	”	”	1	50	—	” d:o.
” en tomtplats	Arbetaren K. G. Dubb ¹¹⁾ förut) Kittjinski)	”	”	1	60	—	” d:o.
” Tullängen, norra lotten	Densamme ¹¹⁾	”	”	1	32	—	” d:o.
<i>Petersgatan</i> , stenbrott å tomt N:o 29 vid:	Stenbyggaren J. Danielsson ¹²⁾	tillsvidare			20	—	” d:o.
<i>Sandviksmolon</i> , upplagsplats vid:	Sandvikens Aktiebolag ¹³⁾ . . .	d:o			20	—	” månad.
<i>Skatudden</i> , upplagsplats	Arkitekten C. G. Hjort af Or-näs ¹⁴⁾	2 mån. upps.			30	—	” d:o.
” upplagsplats inom qv. N:o 187	Handlanden Julius Tallberg ¹⁵⁾	2 mån. upps.			12	—	” d:o.
” upplagsplats inom qv. N:o 150	Densamme ¹⁵⁾	d:o	d:o		29	—	” d:o.
” upplagsplats	Hendelsfirman Hjelt & Lindgren ¹⁶⁾	d:o	d:o		7 60	—	” d:o.
” plats för siminrättning	Fru Sally Baltscheffsky ¹⁷⁾ . .	—	—	—	—	—	—
” tegelupplagsplats	Stensvik Tegelslageri Aktiebolag ¹⁸⁾	1896 Juni	1	4		—	” d:o.
” virkesupplagsplats	Trävaruhandlanden M. Bonn ¹⁹⁾	2 mån. upps.			309	—	” år.
” upplagsplats	Vedhandlanden G. Gustafsson ²⁰⁾	d:o	d:o		11	—	” månad.

1) Drks prot. d. 13 juni § 10. — 2) D:o d:o den 25 april § 21. — 3) D:o d:o den 4 juli § 25. — 4) D:o d:o den 12 sept. § 25. — 5) D:o d:o den 28 febr. § 19. — 6) D:o d:o den 24 maj § 34. — 7) D:o d:o den 14 febr. § 28. — 8) D:o d:o den 29 aug. § 4. — 9) D:o d:o den 19 sept. § 10. — 10) D:o d:o den 31 okt. § 19. — 11) D:o d:o den 14 nov. § 23. — 12) D:o d:o den 4 juli § 20. — 13) D:o d:o den 5 dec. § 3. — 14) D:o d:o den 27 juni § 14. — 15) D:o d:o den 11 juli § 2. — 16) D:o d:o den 11 juli § 8. — 17) D:o d:o den 8 aug. § 4. — 18) D:o d:o den 17 okt. § 7. — 19) D:o d:o den 21 nov. § 18. — 20) D:o d:o den 27 dec. § 5.

Vedgård invid
Fabriksparken.

Arrendefritt beviljade ¹⁾ Drätselkammaren åt *Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge*, på derom af föreningens bestyrelse gjord framställning, rätt att under ytterligare ett års tid, räknadt från den 1 Juni, uppå derför tidigare bestämda villkor ²⁾ disponera den åt föreningen till vedgård upplåtna platsen invid Fabriksparken.

Mindre försälj-
ningsplatser.

Under året beviljade Drätselkammaren äfven 14 särskilda sökande tillstånd att tillsvidare på af Poliskammaren närmare anvisade platser, förnämligast utom den egentliga staden, afgiftsfritt uppställa vagnar, skjul och bord för försäljning af kaffe, läskdrycker, bröd, frukt, karameller m. m. d., endast under förbehåll att dessa vagnar, skjul och bord hållas snygga.

Plats för ett
matförsäljnings-
skjul.

Uti skrifvelse af den 19 December anhöll hos Drätselkammaren bestyrelsen för *Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge*, som till följd af uppsägning var nödsakad att från den 1 instundande Januari upphöra med sin matförsäljningsfilial i gården N:o 14 vid Vestra kajen, att Drätselkammaren måtte åt föreningen bevilja, eventuelt hos Stadsfullmäktige utverka tillstånd att tillsvidare vid norra ändan af det nya varumagasinet vid Södra hamnen provisoriskt uppställa ett cirka 7×4 meter stort, af spåntade bräder uppfördt försäljningsstånd. I likhet med stadsingenjören och hamnkaptenen kunde Drätselkammaren emellertid icke finna platsen lämplig, hvarföre föreningens anhållan blef afslagen ³⁾, men beslöt ⁴⁾ Kammaren vid ett senare sammanträde, att medgifva föreningen tillstånd att uppföra ifrågavarande skjul å packhustomten innanför det mot Norra Magasinsgatan befintliga planket till höger om inkörsporten, under vilkor att godkännande å ritningen till oförmälda skjul i vederbörlig ordning utverkades.

Öfverlåtelse af
arrenderätt.

Till följd af gjorda ansökningar och efter förestäld utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, genom hvilka nedannämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätten till följande utom den egentliga staden belägna lägenheter:

¹⁾ Drks prot. den 25 april. § 12. — ²⁾ 1893 års berättelse pg. 114. — Drks prot. den 19 dec. § 25. — D:o d:o den 27 dec. § 21.

N:o	Lägenhetens namn	Den nye innehafvaren
68:e 37	<i>Alkärr</i> , trädgårdsvilla	Aktiebolaget M. G. Stenius ¹⁾ .
	<i>Berghäll</i>	
	Andra linien tomt N:o 7	Landthushållaren E. Wikkelä ²⁾ .
	” ” ” N:o 13	Villaegarehustrun A. J. Järvinen ³⁾ .
	” ” ” N:o 19	Byggnästaren E. Haavisto ⁴⁾ .
	Tredje ” ” N:o 1	Villaegaren N. Eskola ⁵⁾ .
	” ” ” N:o 2	Kontoristen M. Baranoff ⁶⁾ .
	” ” ” N:o 3	Enkefru Fanny Gylling ⁷⁾ .
	” ” ” N:o 4	Kollegiassessorn A. Terentjeff ⁸⁾ .
	” ” ” N:o 10	Fröken B. Causé ⁹⁾ .
	Fjerde ” ” N:o 1	Arkitekten G. A. Sundelin ¹⁰⁾ .
	” ” ” N:o 16	Byggnästaren A. A. Sund ¹¹⁾ .
122	<i>Busholmen</i> , lotten N:o 1	Arkitekten C. G. Hiort af Ornäs och gårds- egaren A. G. Olin ¹²⁾ .
27	<i>Fogelvik</i> , villaområde	Kanslirådet K. L. Lindeberg ¹³⁾ .
	<i>Hermanstad I</i>	
	tomt N:o 2 i I kvart.	Herr Hugo Piekkari ¹⁴⁾ .
	” N:o 4 i I ”	Torghandlaren Olga Nordström ¹⁵⁾ .
	” N:o 1 i II ”	Fröken E. M. Schalien ¹⁶⁾ .
	” N:o 6 i IV ”	Kapten E. W. Bärlund ¹⁷⁾ .
	” N:o 2 i V ”	Verkstadsarbetarene G. W. Söderholm och G. A. Andström ¹⁸⁾ .
	” N:o 6 i VI ”	Skräddaren F. E. Suominen ¹⁹⁾ .
	” N:o 7 i VI ”	Fru A. O. Hamberg ²⁰⁾ .
	” N:o 4 i VIII ”	Arbetaren Axel Häyrynen ²¹⁾ .
54	<i>Humleberg</i> , villalotten N:o 7	Poliskonstapeln K. A. Hilén ²²⁾ .
	” N:o 24	Handlanden J. N. Carlander ²³⁾ .
	<i>Majstad</i> , strandkvart. N:o 1	Garfverifabrikanten E. Roslund ²⁴⁾ .
	” N:o 3	Ölbryggaren J. A. Pehrsson ²⁵⁾ .
	tomt N:o 6 i X kvart.	Timmermannen Joh. Nyman ²⁶⁾ .
	<i>Mejlans</i> , villalotten N:o 5	Fröknarna A. A. och J. L. T. Ståhlberg ²⁷⁾ .
94	<i>Paloholmen</i>	Konsuln V. Ek ²⁸⁾ .
	<i>Reimans</i> hemman	Fräherre A. E. Ramsay ²⁹⁾ .
117	<i>Rönnskär, vestra</i> , östra hälfte	Aktiebolaget M. G. Stenius ³⁰⁾ .
96	<i>Sumparn</i>	Handlandene A. Pihlgren och H. Krüger ³¹⁾ .
25 b	<i>Surutoin</i> , bostadstomt	Handlanden K. M. Eklund ³²⁾ .
21	<i>Södernäs</i> , villaområde	Handelsfirman A. Parviainen & Co ³³⁾ .
16 a	<i>Ås</i>	Kontoristen Edvard Jäppinen ³⁴⁾ .
115	<i>Ärtholmen</i>	Handlanden Adolf Dumell ³⁵⁾ .

1) Drks prot. den 12 dec. § 1. — 2) D:o d:o den 7 mars § 2. — 3) D:o d:o den 7 febr. § 4. — 4) D:o d:o den 15 aug. § 3. — 5) D:o d:o den 10 okt. § 2. — 6) D:o d:o den 14 mars § 3. — 7) D:o d:o den 16 maj § 3. — 8) D:o d:o den 10 jan. § 1. — 9) D:o d:o den 4 april § 3. — 10) D:o d:o den 12 dec. § 6. — 11) D:o d:o den 28 nov. § 5. — 12) D:o d:o den 14 febr. § 25. — 13) D:o d:o den 21 febr. § 20. — 14) D:o d:o den 15 aug. § 13. — 15) D:o d:o den 12 dec. § 7. — 16) D:o d:o den 24 okt. § 10. — 17) D:o d:o den 7 nov. § 5. — 18) D:o d:o den 27 dec. § 23. — 19) D:o d:o den 21 febr. § 8. — 20) D:o d:o den 7 nov. § 4. — 21) D:o d:o den 17 okt. § 20. — 22) D:o d:o den 7 mars § 29. — 23) D:o d:o den 7 mars § 10. — 24) D:o d:o den 4 april § 15. — 25) D:o d:o den 28 febr. § 19. — 26) D:o d:o den 9 maj § 6. — 27) D:o d:o den 28 nov. § 14. — 28) D:o d:o den 14 mars § 13. — 29) D:o d:o den 10 jan. § 7. — 30) D:o d:o den 12 dec. § 1. — 31) D:o d:o den 17 jan. § 12. — 32) D:o n:o den 13 juni § 15. — 33) D:o d:o den 3 jan. § 9. — 34) D:o d:o den 5 sept. § 2. — 35) D:o d:o den 9 maj § 4.

Utledning af
mulbetesmark
och rätt till af-
bergning af
gräsväxt.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnande af stadens mulbetesmark¹⁾ uppläts af Drätselkammaren för en ersättning af inalles 270 mark samt rättigheten att afberga gräsväxten²⁾ å särskilda odisponerade områden för sammanlagdt 252 mark 50 penni.

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Med anledning af särskilda arrendatorers ansökningar om erhållande af den, för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark, enligt lag erforderliga rättigheten att utan stadens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 April och 3 September 1882 Kammaren gifna bemyndigande att afgöra sådana ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Berghäll, tomt N:o 20 vid IV linien³⁾,

Salli, bostadsvilla N:o 50⁴⁾.

I stället för att de från dessa lägenheter utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öfligt sätt vid den friare dispositionsrättens beviljande lägenheterna först intecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgörande.

Butikernas i
Saluhallen ut-
hyrande.

Med afseende derå, att den tid för hvilken butikerna i *Saluhallen* vid Vestra kajen voro uthyrda, skulle med April månad tilländagå, beslöt⁵⁾ Drätselkammaren, att auktion i och för uthyrande af desamma skulle anställas vid extra sammanträde Onsdagen den 10 April kl. 4¹/₂ e. m. och i fall af behof fortsättas följande dag, hvarom kungörelse skulle utfärdas. Tillika faststälde Drätselkammaren såsom vilkor för ståndens i *Saluhallen* förnyade utarrendering:

att hyrestiden blefve 3 år, räknadt från den 1 Maj 1895 till den 1 Maj 1898;

att af stånden upplåtas 60 st. i norra flygeln till försäljning af kött, fogel, korf och ägg; 40 st. i södra flygelns östra hälft till försäljning af smör, ost och bröd; 20 st. öfriga stånd i samma flygel till försäljning af trädgårdsprodukter och frukt, samt de 6 stånden i centrum af hallen till försäljning af färsk fisk;

att minimihyran per år för hvarje stånd skulle blifva 240 mark utom för fiskstånden, för hvilka denna hyra bestämdes till 500 mark.

Och som Drätselkammaren icke kunde fästa något afseende hvarken vid de ansökningar, som af åtskilliga innehafvare af butiker i *Saluhallen*

1) Drks prot. den 11 april §§ 11, 12, den 18 april § 15 och den 7 mars § 9. — 2) D:o d:o den 20 juni § 1. — 3) D:o d:o den 27 dec. § 15. — 4) D:o d:o den 3 jan. § 40. — 5) D:o d:o den 14 mars § 21.

emellertid gjorts ¹⁾, i syfte att den kungjorda auktionen skulle inhiberas och sökandene medgifvas rättighet att bibehålla innehafvande butiker emot hyra till samma belopp som härintills, ej heller vid Helsovårdsnämndens framställning ²⁾ derom, att för fiskhandelns ordnande skulle omkring 40 st. salustånd inredas uti Saluhallen samt för de matvaruhandlande, som sålunda blefve från hallen utdrifna, försäljningsstånd beredas i en ny för ändamålet uppförd hall, skreds å utsatt dag och tid till utauktionering af butikerna i Saluhallen; och uppnåddes ³⁾ härvid det resultat, att auktionsskillingen för samtliga butiker steg till inalles 40,851 mark eller till nära 5,000 mark högre belopp, än hvad i hyra för stånden förut erlagts. Behöriga hyreskontrakt afslutades sedan med vederbörande inom närmast följande tio dagar.

Såvidt innehafvare af mångleribodar och diskar å Nariken ordentligt erlagt sina hyresafgifter fingo bodar och diskar af förre innehafvare bibehållas. Endast en par tre bodar hafva under någon tid af hyresåret stått lediga; och har hyresbeloppet för bodarna N:ris 13, 14 och 26 från den 1 Juni nedsatts med resp. 30, 20 och 30 mark.

Uthyrning af
Narinkbodas
och diskar.

Stadens simhus vid Brobergskajen, i Munkholmssundet och vid Asp-näs strand upplätos af Drätselkammaren för sommaren 1895 mot resp. 130, 89 och 165 marks ersättning ⁴⁾ till stadskassan, åt enkan Gustava Wasström, arbetaren A. V. Wilén och tapetryckaren J. F. Salin, med skyldighet för entreprenörerna att emot bestämda afgifter hålla simhusen tillgängliga för allmänheten.

Uthyrning af
simhusen.

Uti skrifvelse af den 19 Mars hade ordföranden i Helsinge kom-muns utskott för ordnande af folkundervisningen, under förmälan att kommunen för uppställande och underhåll af tretton högre folkskolor underkastat sig ej obetydliga uppoffringar, hos Drätselkammaren anhållit att af stadens medel måtte i och för uppförande och underhåll af en utaf nämnda folkskolor å staden tillhörande Gumtäckt mark anslås ett årligt penningebidrag. Och beslöt ⁵⁾ i anledning häraf Drätselkammaren anhålla om folkskoledirektionens yttrande; samt, sedan ett sådant uti skrifvelse af den 5 Juni till Kammaren inkommit och deraf bland annat framgick, att stadens eget folkskoleväsende skulle tillskyndas en viss lättnad genom det tilltänkta folkskoleföretaget, i det att folkskolan å

Plats för högre
folkskola å
Gumtäckt.

¹⁾ Drks prot. den 28 mars §§ 5 & 17 och den 4 april § 7. — ²⁾ D:o d:o den 21 mars § 8. — ³⁾ D:o d:o den 10 april § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 30 maj § 2. — ⁵⁾ D:o d:o den 28 mars § 18.

Gumtäckt otvifvelaktigt skulle upptaga en del af de 231 barn från Gammelstaden och Gumtäckt, hvilka för närvarande besöka stadens folkskolor, att i skrifvelse ¹⁾ till kommunalnämnden i Helsinge socken anhålla om närmare upplysning angående den plats, der kommunen önskade att ifrågavarande skola borde placeras, hvarjemte kommunen skulle under rättas att Drätselkammaren vore villig hos Stadsfullmäktige hemställa om ett års anslag om 500 mark för ändamålet samt erbjudande af plats för den tillernade folkskolan i Majstad eller Hermanstad. Slutligen beslöt ²⁾ Drätselkammaren, sedan skolstyrelsen i Helsinge till svar å Drätselkammarens ofvanåberopade skrifvelse föreslagit till byggnadsplats för den planlagda folkskolan de s. k. Westphalska tomterna N:ris 3 och 4 af första kvarteret i Majstad, utvidgadt med ett 35 å 40 meter bredt område inpå en Gumtäckt underlydande beteshage, öfverlemna åt Kammarrens viceordförande, som närmast handhar beredning af förvaltningsärenden rörande Gumtäckt, att införskaffa utredning rörande lämpligheten af den föreslagna byggnadsplatsen och möjligheten att för ändamålet disponera densamma. Sådan utredning inkom emellertid icke under året.

Upprättande af
ny fastighets-
bok.

På grund af att uti den fastställda utgiftsstaten för året upptagits anslag med 800 mark för upprättande af ny fastighetsbok öfver staden underlydande jordlägenheter samt stadskamreraren T. Holmberg förklarar sig villig att åtaga sig densammas uppgörande, beslöt ³⁾ Drätselkammaren uppdraga åt kansliet att med Holmberg träffa närmare aftal härom, med iakttagande af att uppgifterna för ändamålet icke komme att öfverstiga det beviljade anslagsbeloppet. Och blef äfven ifrågavarande bok utan anslaget öfverskridande under året uppgjord.

Komplettering
af kartorna
öfver stadens
skogsmarker.

Emedan det upplysts att kartorna öfver stadens skogsmarker erfordrade komplettering, beslöt ⁴⁾ Drätselkammaren öfverlemna utförandet af nämnda kompletteringsarbeten åt skogsvakten Sipilä under ledning af forstmästaren Timgren; och finge för ändamålet användas ända till 500 mark af anslaget för skogsvaktarebiträden och skogskulturen.

Utstakning af
gränserna för
stadens fiske-
vatten.

På derom från Hamnkotoret framställd anhållan beslöt ⁵⁾ Drätselkammaren beordra Byggnadskotoret att låta genom geodeten utstaka gränserna för stadens fiskevatten utanför Gumtäckt egendom samt tillhandahålla Hamnkotoret en kopia af kartan öfver stadens fiskevatten.

¹⁾ Drks prot. den 20 juni § 13. — ²⁾ D:o d:o den 13 aug. § 6. — ³⁾ D:o d:o den 17 jan. § 5. — ⁴⁾ D:o d:o den 21 mars § 17. — ⁵⁾ D:o d:o den 21 mars § 3.

Med afseende derå att norra delen af södra hamnbassinen i Södra hamnen i och för hamnbanans framdragande blifvit igenfyld, hade såväl verkställande direktören för *Skärgårds Trafik Aktiebolaget* som ock egaren af ångbåten *Thor* hos Drätselkammaren förfrågat¹⁾, huruvida det icke vore möjligt att få förtöja de salupråmar för landtmannaprodukter, hvilka sökandene förut haft förlagda uti den igenfyllda bassinen, vid södra ändan af den ofvanom till norr liggande hamnbassinen, eller om tillstånd härtill ej kunde beviljas, för ifrågavarande pråmar anvisas annan lämplig plats i hamnen, eller slutligen något skjul af staden uppföras för försäljning af sådana matvaror, som med skärgårdsbåtarna till staden inkomma.

Försäljningspråmar i södra hamnen.

I anledning häraf inhemtade Drätselkammaren Hamnkontorets yttrande, hvori bland annat anföres, att försäljningspråmar icke vidare kunna erhålla plats i båthamnen, men att för de med skärgårdsbåtarna inkommande landtmannaprodukternas försäljning från provisionela bord och bänkar plats tillvidare kunde anvisas på eller invid den nu igenfyllda delen af förra fiskarhamnen; och beslöt²⁾ Drätselkammaren, med godkännande af detta Hamnkontorets förslag, medgifva sökandene tillstånd att för det anförda behovet å den angifna platsen efter Byggnadskontorets närmare anvisning anordna ett provisionellt skjul, hvartill nödigt virke finge af Byggnadskontoret från stadens förråd utlemnas.

Till Generalmajoren J. af Lindfors begäran om tillstånd att på den nya ångbåtsbryggan i Sandvikshamnen få uppställa ett flyttbart provisoriskt skjul, till begagnande för ångbåtspassagerare och för emottagande af bref och paketer, afsedda att befordras med ångbåtarna, biföll³⁾ Drätselkammaren för sin del.

Mindre skjul å ångbåtsbryggan i Sandvikshamnen.

På derom af Elektriska Belysnings Aktiebolaget härstädes vid särskilda Kammarrens sammanträden gjord anhållan hade Drätselkammaren funnit godt för sin del bifalla⁴⁾ till uppställande i enlighet med Byggnadskontorets närmare anvisning af 5 st. ledningsstolpar å Annegatan, 6 st. å Andregatan, 5 st. å Badhusvägen, 2 st. å Norra Esplanadgatan, 1 st. å Nylandsgatan, 3 st. å Sandviksgatan och 6 st. å Sandvikskajen.

Uppställning af stolpar för elektrisk belysning.

Hos Drätselkammaren hade underbrandmästaren Frans Sjöblom anhållit om tillstånd att å Södra brandverkets vind få i enlighet med företedd

Boningsrum å Södra brandverkshusets vind.

¹⁾ Drks prot. den 9 maj §§ 16 och 17. — ²⁾ D:o d:o den 16 maj § 27. — ³⁾ D:o d:o den 9 maj § 15. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 aug. § 15, den 29 aug. § 16, den 26 sept. § 15, den 17 okt. § 44 och den 12 dec. § 24.

ritning på egen bekostnad inreda tvenne boningsrum; och biföll¹⁾ Drättselkammaren härtill, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande i ärendet och på de af kontoret föreslagna villkoren, nämligen att de taket till underliggande rum uppbärande, valsade jernbjelkarne skulle stagas på sätt en af Byggnadskontoret uppgjord teckning utvisade och berörda förstärkning utföras under Byggnadskontorets inseende.

Klappbrygga i
Hermanstad.

Sedan särskilda i Gämtäckt förstäder bosatta personer genom Kammarrens viceordförande herr Nummelin anhållit om inrättande på stadens bekostnad af en klappbrygga vid stranden af Byholmen, infortrade²⁾ Drättselkammaren Byggnadskontorets yttrande; och anmäler³⁾ Byggnadskontoret i anledning deraf uti skrifvelse af den 3 September, att en klappbrygga under förlidne Juli månad blifvit invid nämnda holme anordnad, äfvensom att kostnaden för densamma, utgörande 425 mark, påförts konto:
Underhåll af klappbryggor m. m.

Riebyggnad å
Grejus hemman.

Sedan arrendatorn af Grejus hemman, C. W. Wickström anmält, att en å sagda hemman befintlig, staden tillhörig ria nyligen blifvit genom vådeld förstörd, och anhållit, då den af allmänna brandstodsbolaget för landet, der byggnaden varit försäkrad, därför utgifna brandskadeersättningen 1,800 mark icke försloge till bekostandet af en ny ria, samt då rian icke kunde för hemmanet undvaras, att Drättselkammaren måtte mot öfvertagande af brandförsäkringssumman låta å hemmanet uppföra en ny riebyggnad, beslöt⁴⁾ Drättselkammaren från Byggnadskontoret inhemta upplysningar, huruvida i Grejus hemmans skog funnes tillgång på stock, som kunde användas till den nya riebyggnaden. Och efter det från Byggnadskontoret uppgifvits att från sagda skog kunde uttagas 800 st. 8 meter långa trädstammar, hvilka enligt verkställd beräkning erfordrades till uppbyggandet af rian, inleddes⁵⁾ underhandling med arrendatorn Wickström om rians uppförande enligt af Byggnadskontoret uppgörande eskissritning⁶⁾ på sådana villkor, att Wickström erhöi stock till byggnaden från hemmanets skog samt rättighet att tillgodonjuta brandförsäkringsbeloppet för den nedbrunna rian, med afdrag likväl af 960 mark, hvartill kostnaden för stockens afverkning och transport beräknats uppgå. Dessa underhandlingar ledde dock icke under året till något slutligt afgörande.

1) Drks prot. den 7 febr. § 29. — 2) D:o d:o den 24 maj § 33. — 3) D:o d:o den 5 sept. § 19. — 4) D:o d:o den 10 okt. § 3. — 5) D:o d:o den 7 nov. § 17. — 6) D:o d:o den 21 nov. § 6.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här främst den af Byggnadskontoret afgifna berättelsen om dess verksamhet, hvilken är af följande lydelse:

Allmänna arbeten.

„Byggnadskontorets personal har under året icke undergått någon förändring.

Byggnadskontorets personal.

I och för utförfandet af nödig tillsyn vid de hamnbyggnadsarbeten, hvilka under året utfördes i samband med hamnbanans förlängning till Skatudden, äfvensom för uppgörandet af detaljritningar till kajer och andra byggnadsobjekt voro tvenne extra ingenjörer och en ritare sysselsatta å kontoret.

Extra ingenjörer och ritarebiträden.

Till aflönandet af hantlangare vid de mätningar, som blifvit verkställda af kontorets ingenjörer, har användts en summa stor Fmk 5,377: 20; till materialier s. s. mätningspålar, stakar etc. har åtgått Fmk 224: 68, samt till reparationer af instrument m. m. Fmk 223: 60.

Material och hantlangare-dagsverken vid mätningar.

Kostnaden för prenumeration å tekniska tidskrifter, äfvensom för inköp af teknisk special litteratur, har uppgått till Fmk 203: 95.

Expenser.

För anskaffandet af rit- och skrifmaterialier, kontorsböcker, arbetslistor m. m. har använts Fmk 1,302: 75.

På anmodan af ekonomen för stadens folkskolor har diverse remonter genom Byggnadskontorets försorg blifvit utförda i särskilda skolhus, för hvilka reparationer den sammanlagda kostnaden uppgått till Fmk 2,198: 96. Kostnaderna för renhållningen af afträdena i skolgårdarne uppgår till Fmk 680.

Folkskolorna.

I Byggnadskontorets böcker har under vidstående rubrik annoterats Fmk 163: 64, utgörande kostnaden för kvastar, ved m. m.

Saluhallens renhållning m. m.

Remonten af *värdshusbyggnaderna i Kaisaniemi* omfattade total ombyggnad af iskällaren, samt såväl inre som yttre remont af hufvudbyggnaden. För det förra arbetet uppgick kostnaden till Fmk 1,195: 13, remonten af hufvudbyggnaden åter kräfde Fmk 1,551: 83.

Byggnader och lägenheter.

Anslaget för *ändring af ingångarne till Saluhallen* öfverskreds med Fmk 1,057: 71, på grund deraf att i samband med nämnda ombyggnadsarbete en i kostnadsförslaget icke förutsedd höjning af taken i hallens förstugor måste utföras. Den i budgeten upptagna posten i och för ifrågavarande arbete utgjorde Fmk 3,000 och kostnaden af arbetet, som utfördes på entreprenad, uppgick till Fmk 4,057: 71.

Inredningen af ett *kassahvalf i Drätselkammarens lokal* utfördes genom Byggnadskontorets försorg. Å anslaget för arbetet uppstod en behållning af Fmk 1,017: 27.

Totalkostnaden för „*diverse reparationer*“ utförda i stadens samtliga byggnader uppgick under året till Fmk 26,510: 22. De kostsammaste reparationerna å detta konto utfördes i följande lägenheter:

Södra brandstationen (målningsarbeten)	Fmk	2,855: 98
Badhuset i Brunnsparken (diverse reponter)	„	1,796: 59
Maria sjukhus (målnings- och timmermansarbeten i gamla träpaviljongen)	„	2,718: 02
Saluhallen (yttre målning och diverse)	„	1,571: 31
Rådhusannexet (nya vaslag och förstärk. etc.)	„	7,327: 79

Det höga beloppet af sistnämnda post betingades af nödvändigheten af att verkställa en fullständig remont af öfversta mellan-tak-vaslaget i Rådhusannexet. Vid företagen grundlig undersökning visade sig nämligen takvasarna i så hög grad angripna af röta, att remont af desamma måste omedelbart verkställas.

Gator och allmänna platser-

„*Diverse underhåll*“. För underhåll af gator och allmänna platser användes en summa af Fmk 4,600: 65; till remont och ombyggnad af barriärer och hägnader Fmk 3,536: 50; till underhåll af broar Fmk 111: 92, samt för diverse arbeten s. s. stödjemurar m. m. Fmk 363,34.

Detta konto påförda kostnader uppgingo in summa till Fmk 8,612: 41.

Regleringsarbeten. Planeringen af Skepparebrinken och Sjömansgatan utanför tomt N:o 13 utfördes under jemförelsevis ogynnsamma förhållanden, i det att dessa gator belades med arbete samtidigt, som grundläggnings- och murningsarbeten å det af nämnda gatudelar omfattade kvarteret N:o 107 a pågingo. Anslagen för ifrågavarande planeringsarbeten öfverskredos med resp. Fmk 107: 10 och Fmk 811: 47.

För planering af Östra hälften af Dalgatan och norra hälften af Aspnäsgatan var beviljad ett anslag Fmk 16,000, för hvilket belopp äfven ifrågavarande arbeten blefvo utförda. (Behållning Fmk 893: 92).

Kanaler och afloppsdiken.

För komplettering af stadens kloaknät har användts endast Fmk 799: 82. Till förlängning intill hafstrand af afloppskanalen i Hermanstad har åtgått ett belopp af Fmk 2,455: 73.

Kostnaden för upptagning af nya diken belöper sig till Fmk 444: 67.

Diverse underhåll. Spolning etc. af kloakerna kostade under året Fmk 2,138: 92. För rensning och reponter af infallsbrunnar användes Fmk 6,019: 94, samt till rengöring af diken och diverse åtgick Fmk 1,194: 29.

Vägar.

Remontkostnaden af vägar inclusive barriärer invid desamma belöpte

sig till Fmk 9,018: 51. Kostnaden för renhållningen af desamma uppgick till Fmk 2,761: 31.

Långa bron, hvars körbana allt sedan brons ombyggnad år 1890 varit belagd med ett 2" tjockt asfaltlager, hvilket icke visat sig hållbart under den lifliga trafiken å bron, underkastades smärre remonter och förseddades med ett nytt brolock af 2" plankor. Kostnaden för berörda remont uppgick till Fmk 2,804: 25.

På grund af Magistratens förordnande remonterades under året vägbeläggningen å *Brunnsparkens Östra allée*. Chausseringen, hvilken var alldeles utsliten, upphöggs och ersattes med ett nytt lager bokad sten, som invältades medelst hästvält. I samband med remonten af körbanan uppriktades kanten af gångbanan, hvarefter denna instampades med sandblandad lera och grusades. Kostnaden för makadamiseringen uppgick till Fmk 4,463: 61 och för remonten af gångbanan till Fmk 434: 70. Då arealen af körbanan utgör 2,680 m², uppgick priset för makadamiseringen till Fmk 1: 66 per m² vägyta.

Chausséeer.

Makadamiseringen af Östra chausséen slutfördes under året, men blef det för hela arbetet beviljade anslaget Fmk 27,200 öfverskridet med Fmk 6,629: 50, hufvudsakligen på grund af att chausséen, som befann sig i ett synnerligen dåligt skick, till hela sin bredd blef makadamiserad, då i kostnadsförslagen, hvilka utarbetades 3 år tidigare än arbetet kom till utförande, förutsattes endast makadamisering af chausséen till två tredjedelar af dess bredd.

Diverse underhåll af chausséer kräfde en kostnad af Fmk 28,618: 21, af hvilken summa Fmk 10,594: 10 utgjorde kostnaden af chausséerenhållningen.

Makadamiseringen af *körvägen genom Djurgården* slutfördes under året för Fmk 6,643: 90.

Remont och underhåll. Den gamla förfallna ballastkajen i Sörnäs blef under året nedrifven till vattenytan, hvarefter densamma till halfva sin längd ombyggdes. Kostnaden för arbetet uppgick till Fmk 3,651: 42.

Hamnar.

Remonten af Puckhuskajen i Norra hamnen, hvilket arbete är afsedt att slutföras under loppet af 4 år, påbörjades under Augusti månad och utfördes under året hela pålningsarbetet äfvensom en del af rustbädden, samt spintfyllningen i sin helhet. För ifrågavarande arbete var ett anslag af Fmk 10,000 upptaget i budgeten.

Kostnaden för anordnandet af *nedfartsbroar* till isarne m. m. uppgick till endast Fmk 871: 38.

Diverse reparationer. De viktigaste posterna å detta konto äro följande:

Remont af kajer	<i>Fmk.</i>	2,339: 66
„ „ bryggor	„	2,939: 04
Underhåll af bojar	„	557: 94
Muddring	„	2,065: 75

Dessa jemte särskilda andra mindre poster bringar upp slutsumman för diverse remonter under år 1895 till Fmk 9,317: 78.

Nybyggnader. Kajarbetena i Södra hamnen, utförda i samband med hamnbanan, slutfördes under Augusti månad. Angående arbetets förlopp kommer Hamnbyggnadsdelegationens berättelse att närmare redogöra.

Renhållnings-
väsendet.

För underhåll af stadens afstjelningsplatser användes en summa af Fmk 1,665: 39. På grund af Stadsfullmäktiges beslut angående upphörandet med renhållningen medelst pråmar, blefvo samtliga renhållningspråmar genom Byggnadskontorets åtgörande utbudna till salu, men lyckades det kontoret att försälja endast 2:ne pråmar för resp. Fmk 2,200 och 1,800. Afstjelningspråmarna remonterades under vintern och uppgick kostnaden härför till Fmk 2,591: 82.

Å anslaget för *vakters aftönande* förefanns vid årets slut en behållning af Fmk 254: 25.

Latriner och pissoirer. Kostnaden för remonten af latrinerna i stadens samtliga byggnader uppgick under året till 1,295: 26, samt för renhållningen af afträdena till Fmk 7,121: 89, medan motsvarande kostnader för pissoirerna belöpte sig till resp. Fmk 928: 06 och Fmk 1,014: 40.

Renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar var fortsättningsvis under inseedet af 4 förmän och en öfveruppsyningsman samt fördelad å 4 distrikt.

Kostnaden för renhållningen utgöres af följande poster:

Sopning	<i>Fmk.</i>	14,356: 50
Transport af sopor (per m ³ Fmk 1: 10) . . .	„	6,270: 45
„ „ snö m. m.	„	2,132: 80
Sandning och plogning vintertid	„	602: 50
Kalk, sand och diverse	„	2,015: 41
Kvastar	„	1,178: 20
Remont och redskap	„	664: 57
Arbetsledning	„	3,076: —
Summa	<i>Fmk.</i>	30,296: 43

Bevattningen af gator och vägar, hvilken tidigare omfattat endast stadens centrala delar, vägarne i Brunnsparken, äfvensom chausséerna, utsträcktes under året så till vida, att äfven jemförelsevis aflägsset belägna men lifligt trafikerade gator befuktades vid torrt väder tidigt om morgnarna i och för gatusopningens verkställande i samband med bevattningen. För sagda ändamål voro vid torr väderlek stadens samtliga 9 bevattningsvagnar i verksamhet mellan klockan $\frac{1}{2}5$ —8 f. m. De gator, hvilka dervid blefvo befuktade voro följande:

Eriksgatan, från Lappviks- till Annegatan;
 Annegatan, mellan Eriks- och Andrégatorna;
 Wladimirsgatan från tomt N:o 17 till V. Henriksgatan;
 Andrégatan från Fredriks- till d:o
 Fredriksgatan mellan Boulevards- och Eriksgatorna;
 Boulevardsgatan;
 Skilnadsgatan;
 Georgsgatan; mellan St. Roberts- och Boulevardsgatorna;
 Trekantiga torget;
 Skilnadstorget;
 Henriksgatorna;
 Brunngatan;
 Hagasundsgatan;
 Mikaelsgatan;
 Alexandersgatan;
 Esplanadgatorna;
 V. Kajen;
 Badhusgatan;
 Parkgatan;
 L. Robertsgatan;
 N. och S. Magasinsgatorna;
 Högbergsgatan mellan Ludvigs- och S. Esplanadgatan;
 Kaserngatan „ St. Roberts- och d:o
 Fabiansgatan „ S. Magasins- „ Regeringsgatorna;
 d:o „ Wilhelms- „ Trädgårdsgatorna;
 Unionsgatan „ N. Magasinsgatan och Långa bron;
 Sofiegatan;
 Katrinegatan;
 Nikolaigatan;
 Mariegatan;

Norra kajen mellan Alexandersgatan och T kajen;
 Regeringsgatan „ Nikolai- „ Mariegatorna;
 Elisabetsgatan „ Marie- „ Unionsgatorna;
 Trädgårdsgatan „ Unions- „ Fabiansgatorna;
 Wilhelmsgatan „ Mikael- „ d:o

Klappbryggor,
vedmätt m. m.

För underhåll af klappbryggor, vedmätt, lyktstolpar m. m. har åtgått en kostnad af Fmk 6,870: 54.“

Stadsgeodetens
verksamhet un-
der året.

Stadens geodet hade under året deltagit uti följande förrättningar, nämligen: 58 tomtmätningar, 1 afträdessyn, 120 tio- och treårssyner, 37 kontrollsyner, 7 tomtvärderingar, 4 värderingar af villalägenheter, 11 värderingar af upplagsplatser och stenbrott, 16 gränsutstakningar inom staden, 11 gränsutstakningar å villor och upplagsplatser och 16 utpålningar af nybyggnader. Af honom hade utfärdats 6 kopior af mätebref, 9 intyg från tomtboken samt 5 andra intyg rörande stadens jordlägenheter. För Byggnadskontorets räkning hade verkstälts särskilda mätningar och kartläggningar samt afgifvits utlåtanden. På mellantider har geodeten ordnat det i hans vård lemnade kartaverket och hithörande arkiv.

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har Vattenledningskontoret aflemnat följande berättelse:

Vattenlednings
utvidgning.

	<i>Fmg.</i>	<i>nit</i>
„Vattenledningens värde vid ingången af år 1895	2,804,541	75
Inköp af vattenmätare	4,970	14
Brandposters försände med vattenaflopp	445	29
2 st. vattenvärmsstationer	483	71
Utsträckning af vattenledningen under Högbergsgatan från N:o 17 till Rödäldsgatan	4,084	72
Utsträckning af vattenledningen till Hermanstad	17,979	52
Uppförandet af nya filtra	130,343	49
Reservugrör från filtra till pumpverket	6,500	—
Vattenledningens värde vid utgången af år 1895	2,969,348	62

Antalet uppsatta vattenmätare utgjorde vid årets slut 1,490, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter. Mätarenas storlek framgår af följande sammanställning:

Inloppsdiаметer	200	150	100	75	50	40	30	25	20	13	10	mm
Antal	1	3	3	12	54	103	182	416	605	110	1	st

15 st. brandposter försågos med underjordiskt aflopp.

2 st. vattenvärningsstationer, bestående af s. k. mejerigrötor, inrymda i transportabla skjul, inrättades å Broholmen och invid Arkadia-teatern och blef staden, som redan förut disponerade öfver tvänne dylika inrättningar i rådhusgården samt verkstadslokalen vid Bergmansgatan 3, härigenom fullkomligt emanciperad från de privata badinrättningar, hvilka förut till oskäligt pris levererade en del af det för brandposternas skötsel under vintern erforderliga heta vattnet.

Genom vattenledningens utsträckning under en del af Högbergsgatan blefvo gårdarne 19, 21 och 23 i tillfälle att ansluta sig till vattenledningen, hvarjemte en brandpost i närheten af den nya kyrkan inrättades. Ledningen består af 124 m 102 mm rör med en slidkran och en brandpost.

Utsträckningen af vattenledningen till Hermanstad skedde sålunda, att för den ytterst ogynsamma jordmånens skuld en stor del af arbetet utfördes under vintern, så att redan den 14 Februari en vattenpost i närheten af östra stadsporten kunde tagas i bruk. Den återstående delen utfördes under sommarmånaderna, och består ledningen af 560 m 152 mm rör, jemte 3 slidkranar, 7 brandposter och 2 vattenposter, hvarifrån vattnet försäljes på bestämda tider till ett pris af 1 p. för 20 L.

Vattenledningen i Hermanstad.

Under året utfördes betoneri, rappning och beskickning af filterbassinerna, jemte öfverbyggnad, bestående af betonmurar under dubbelt trädtag, täckt med asfaltfilt, på jerntakstolar. Filtret N:o VI igångsattes den 1, N:o IV den 15 och N:o V den 22 September. Kostnaderna för de nya filtra utgöra inalles 233,019 mark 17 penni eller 12,910 mark 83 penni mindre än kostnadsförslaget och fördela sig på följande arbetstitlar:

Uppförandet af nya filtra.

Jordschaktning, planering & stödjemurar	<i>Smf.</i>	16,600: —
Bergsprängning & revetering	„	56,650: —
Stampbeton, tegelmurning & rappning	„	58,700: —
Rörledningar & kranar	„	27,400: —
Beskickning af filtra	„	17,000: —
Taket	„	48,600: —
Arbetsledning & diverse	„	8,069: 17
Summa <i>Smf.</i>		233,019: 17

Den nyttiga arealen af filtrerna IV och VI utgör för etthvert 468 m², af filtret V 348 m² eller tillsammans 1,284 m², hvadan totalkostnaden per m² filterarea stiger till 181 mark 47 penni. Arealen af de nya filtrerna

utgör c:a 64 % af de gamlas, som är 1,989 m², och totala filterarean uppgår f. n. till 3,273 m².

Reservrör från
filtra till pump-
verket.

Under den synnerligt våldsamma islossningen i April söndrades den del af det år 1890 anlagda 457 mm reservsugröret, som var ledd längsmed hafsbottnet ifrån filterholmen till pumpverket. Sedan Stadsfullmäktige bifallit ett förslag att leda ifrågavarande rör uti en bro öfver Wanda å, beställdes en sådan ifrån firman Harkort i Duisburg och uppställdes under Oktober månad. Arbetet, i sammanhang med hvilket en förändring af rörledningens sträckning blef erforderlig, fullbordades i början af December och kostnaderna 6,500 mark bestriddes med behållningen på anslaget för de nya filtra, hvilken härigenom nedgick till 6,480 mark 83 penni.

Rörnätets ut-
sträckning.

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1895 framgår af följande tablå:

	584 mm rör	533 mm rör	457 mm rör	406 mm rör	305 mm rör	203 mm rör	152 mm rör	102 mm rör	76 mm rör	51 mm rör	Summa rör	Brandposter	Afsämrings- kranar
	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	st.	st.
31 December 1894	92	15	3,683	2,926	8,186	3,129	5,884	29,104	170	1,825	55,014	296	30
Tillkommit år 1895	—	—	26	—	106	6	577	755	—	—	1,470	8	5
Summa 31 December 1895	92	15	3,709	2,926	8,292	3,135	6,461	29,859	170	1,825	56,484	304	35

Rörnätets medeldiameter $\left(= \frac{\Sigma l d + l_1 d_1 + \dots}{\Sigma l + l_1 + \dots} \right)$ är = 181,4 mm.

Vid slutet af år 1895 funnos i bruk staden tillhöriga 4 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, af hvilka 3 med vattenvärmningsapparater, 7 st. dricksvattenkastare, 8 st. vattenafhemtningsposter för betalande konsumenter, 13 st. vattenposter för gatubevattning, 32 st. d:o för trädgårdsbevattning samt 1 st. hydraulisk hiss. Af stadens hus voro 21 försedda med vattenledning.

Förvaltning, drift, underhåll och diverse.

Vattenlednings
förvaltning
och drift.

Å r 1 8 9 5	Smg.	74.	Smg.	74.
<i>Vattenledningskontoret.</i>				
En ingenjör, arvode	6,960	—		
En bokhållare, do	2,400	—		
Expenser	2,007	67	11,367	67
<i>Vattenuppfordringen.</i>				
En förste maskinist, arvode	2,400	—		
En andre do do	1,200	—		
En putsare do	877	89		
Eldare- och handtlangaredagsverken	221	60		
Ved, olja, trassel och diverse	3,065	54		
Remont och underhåll af gamla pumpverket	1,365	03		
Remont och underhåll af ångpumpverket	1,078	82	10,208	88
<i>Filtreringen.</i>				
En filterförman, arvode	1,200	—		
Isning af filtra	1,680	95		
Skumning af do	1,680	01		
Sandtvättning, kärning och påfyllning	3,957	76		
Remont af filterbassinerna	1,777	65		
Do af arbetsredskap och diverse	500	—		
Ved till eldning af renvattenshuset	150	—	10,946	37
<i>Rörmätet.</i>				
En rörmästare, arvode	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter	3,310	08		
Nyläggning af vattenledningsröret under Vilhelmsgatan ifrån Mikaelsgatan till adress N:o 11	1,450	—		
Rensning af vattenledningsröret under Mikaelsgatan	167	96		
Öfrig remont och underhåll af rörmätet	1,609	58		
Remont och underhåll af brandposter, afstängningskranar och vattenposter	4,047	—	13,584	62
<i>Vattenborgen.</i>				
En reservoirvakt, arvode	420	—		
Diverse underhåll af samt ved till vaktstugan, rengöring och reparation af vattenborgen m. m.	963	06	1,383	06
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation och justering af vattenmätare	2,156	84		
Afläsning af vattenmätare och resultatens sammanställning . .	5,670	10	7,826	94
Transport	—	—	55,317	54

	<i>Frög.</i>	<i>gi.</i>	<i>Frög.</i>	<i>gi.</i>
Transport	—	—	55,317	54
<i>Diverse.</i>				
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	556	70		
Brandförsäkringspremier, utskylder till Helsinge kommun och telefonavgifter m. m.	2,108	06		
Drift och skötsel af vattenvärningsinrättningarna vid hästhoarna	2,357	54		
Arrende för skyddsområde vid Wanda å	600	—		
Kostnader för distribuering af debetsedlar	500	—		
Diverse kostnader	781	94	6,904	24
<i>Verkstaden.</i>				
En verkmästare, arvode	2,000	—		
Hyra för verkstadslokal och magasin	2,644	—		
Dagsverken för privata arbeten	11,839	45		
Material " " "	25,483	58		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	600	—		
Diverse kostnader	530	42	43,097	45
Summa <i>Frög.</i>	—	—	105,319	23

Vattenledningskontoret.

Utgifterna under titel *Vattenledningskontoret* innefatta aflöningar och expenser för tillsynen öfver vattenledningens utvidgning, drift och förvaltning, äfvensom för uppdebiteringen af vattenavgifter och utförda verkstadsarbeten. Bland kontorsarbetena hafva förekommit: 183 skrivelser och andra skriftliga expeditioner, 139 bref, cirka 4,680 debetsedlar för förbrukadt vatten samt 1,271 räkningar för af verkstaden utförda arbeten.

Vattenuppfördringen.

Under år 1895 utgjorde vattenuppfördringen 1,478,567 m³ och var 114,030 m³ eller c:a 7,7 % större än under år 1894. Ångpumpverket användes under sammanlagdt 209 timmar, hvaraf 186 för turbinrännans remont och 23 (den 27 och 28 November) i anledning af att turbinerna stoppade i följd af issörja.

Uppföringskostnaden per m³ vatten utgör inalles 0,690 penni. Vattenuppfördringens storlek under de skilda månaderna och dagarna af året framgår af följande tablå och bilagda grafiska tabell N:o I.

Pumpverket arbetade enligt nedanstående tablå:

Pumparnas verksamhet

Månad	Gamla pumpverket			Ångpumpverket			Summa m ³	
	Pumpen N:o	Antal timmar	Antal slag	Antal timmar	Antal slag	Antal m ³		
Januari	I	352	241,265	} 96,174	—	—	96,174	
	II	345	232,515					
Februari	I	323	241,800	} 98,269	—	—	98,269	
	II	323	242,542					
Mars	I	345	261,713	} 107,413	—	—	107,413	
	II	357	267,829					
April	I	341	267,316	} 108,537	—	—	108,537	
	II	340	267,618					
Maj	I	414	360,315	} 140,797	—	—	140,797	
	II	387	332,938					
Juni	I	421	357,526	} 141,546	—	—	141,546	
	II	428	339,647					
Juli	I	281	236,022	} 102,477	186	252,169	141,563	
	II	318	269,873					
Augusti	I	434	366,687	} 144,091	—	—	144,091	
	II	415	342,887					
September	I	411	341,168	} 134,984	—	—	134,984	
	II	412	355,741					
Oktober	I	396	333,354	} 132,982	—	—	132,982	
	II	427	353,090					
November	I	391	329,700	} 118,650	23	27,782	122,956	
	II	347	284,174					
December	I	319	274,749	} 109,255	—	—	109,255	
	II	359	289,263					
Summa	—	8,886	7,189,741	1,435,175	209	279,951	43,392	2,478,567

Vattenuppfordringen per dygn utgjorde i medeltal 4,051 m³ (= 46,9 L. i sekunden), i maximum den 20 Maj 7,081 m³ (= 81,9 L. i sekunden) och i minimum den 26 December 1,920 m³ (= 22,2 L. i sekunden).

Filtreringskostnaden för en m³ vatten utgör i medeltal 0,740 penni. Driftkostnaderna pr m² filteryta kunna icke uppgifvas, enär densamma från den 1 September—31 December var större än under årets öfriga del.

Vattenfiltrering.

Rensning af filtra verkställdes 41 gånger, såsom närmare framgår af följande sammanställning:

Rensade filterbassiner	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
N:o I	1	1	—	1	3	—	1	1	1	—	1	1
” II	1	—	1	1	2	—	1	2	—	1	2	1
” III	1	—	1	1	2	—	2	2	—	1	1	—
” IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
” V	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
” VI	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1

I slutet af Augusti månad anbragtes å såväl gamla som nya filtra inrättningar för reglering af filtreringshastigheten, så att denna samtidigt hade samma storlek i alla i gång varande bassiner, hvilket förut endast ofullständigt kunde uppnås. I följande tabell öfver filterdriften ingå därför uppgifter öfver filtreringshastigheten endast från och med September.

	Filterarrea i bruk m ²			Filtreringshastighet mm i femmen			Genomskinlighet cm					
	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Åvatten			Vattenledningsvattnet		
							Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum
Januari	1,839	1,989	1,326	—	—	—	36	39	35	66	68	65
Februari	1,918	1,989	1,326	—	—	—	39	40	35	73	75	70
Mars	1,903	1,989	1,326	—	—	—	40	40	40	75	75	75
April	1,591	1,989	1,326	—	—	—	33	40	3	66	75	17
Maj	1,197	1,989	0	—	—	—	22	33	3	54	75	17
Juni	1,061	1,989	0	—	—	—	37	43	33	60	75	33
Juli	1,433	1,989	1,326	—	—	—	19	36	7	56	75	55
Augusti	1,326	1,326	1,326	—	—	—	40	41	38	75	75	75
September	2,144	2,805	1,794	79	176	35	23	40	5	74	75	65
Oktober	2,529	2,805	2,610	65	118	30	16	42	5	73	75	70
November	2,726	2,925	2,610	61	125	44	17	37	4	74	75	68
December	2,637	2,805	2,142	63	121	29	39	42	35	75	75	75
För hela året	1,859	2,925	0	—	—	—	30	43	3	68	75	17

Anmärkas bör att den apparat, medelst hvilken vattnets genomskinlighet bestämmes, icke gifver större utslag än 75 cm, men att vattenledningsvattnets genomskinlighet oftast uppgått till högre belopp.

Ifrån den 28 Maj t. o. m. den 6 Juni levererades ofiltrerad vatten som följd af erforderliga reparationer å de gamla filtra samt komplette ring af sandbäddarna.

Rörmätet.

Å rörmätet reparerades 9 läckor (hvaraf 5 rörbrott, förorsakade genom sprängningar och pliktningensarbeten samt sättningar i de nyanlagda kajerna) eller en läcka på hvarje 6,3 kilometers rörläng. En del af vattenledningsrören under Mikaelsgatan, som antagligen genom ogynsam jordmon förvandlats till svafveljern af sådan mjukhet att det kunde täljas med knif, ersättas med nya. Större remonter utfördes å 51 brandposter och afstängningskranar, mindre nästan dagligen. Skötseln af brandposterna kostade per år och stycke i medeltal 10 mark 89 penni. Rörmätet spolades under året 27 ggr mer eller mindre fullständigt. Totala

underhållskostnaden för rörnätet och dess tillbehör stiger till 240 mark 49 penni per kilometer rörlängd och till 0,919 penni per m³ vatten.

Vattenborgen rengjordes 2 ggr, vid hvilka tillfällen vattenståndet Vattenborgen. var 0. Eljes har lägsta vattenståndet (den 8 September) utgjort 2,3 m, motsvarande ett kubikinnehåll af c:a 1,200 m³.

Antalet rengjorda, reparerade och justerade vattenmätare utgjorde Vattenmätare. 617 eller c:a 42 % af totala antalet. Under året verkställdes c:a 18,000 särskilda afläsningar af vattenmätare för en kostnad af 5,670 mark 10 penni, incl. resultatens sammanställande. Totalkostnaden för vattenmätarna utgjorde per år och stycke: 5 mark 39 penni för underhåll och afläsning, 10 mark 27 penni ränta och amortisation eller inalles 15 mark 66 penni. De inlutna vattenmätarehyrorna åter utgöra 11 mark 98 penni per år och stycke i medeltal.

Öfver det pekuniära resultatet af verkstadens verksamhet kan följande ungefärliga kalkyl gifva upplysning: Verkstaden.

Inkomst.

inkomst under år 1895 *Frög.* 47,441: 24

Utgifter.

En verkmästare, arvode	<i>Frög.</i> 2,000: —	
Hyra för verkstadslokal & magasin	„ 2,644: —	
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	„ 600: —	
Lagerränta och brandförsäkringspremier	„ 1,500: —	
Afskrifning och ränta å arbetsmaskiner	„ 500: —	
Diverse	„ 530: 42	
$\frac{2}{3}$ här af för privata arbeten, (resten för stadens)	„ 5,131: 11	
Dagsverken för privata arbeten	„ 11,839: 45	
Material för d:o	„ 25,483: 58	
Räkningsblanketter, böcker, kostnader för räkningsbeloppens indrifning m. m.	„ 800: —	
För eventuella gratisreparationer under loppet af 2 år reserveras	„ 1,000: —	
För räntor å fordringar, möjligen observerade utgifter och till summans afrundning	„ 687: 10	44,941: 24
Saldo nettovinst <i>Frög.</i>	2,500: —	

Antalet arbetare vid vattenledningen Beträffande vattenledningskontorets arbeten under år 1895 må ännu nämnas, att antalet dagsverkare utgjorde i minimum 35, i medeltal 109 och i maximum 212, samt att antalet personer med månadslön utgjorde 7.

Priset per m³ vatten Priset för hvarje m³ vatten utgör, enligt i det föregående lemnade uppgifter:

	Penni.
Om endast pumpningskostnaden toges i betraktande	0,690
Om härtill lägges kostnaden för filtreringen	1,430
Om härtill lägges kostnaden för rörnätets skötsel och underhåll	2,349
Om härtill lägges kostnaden för vattenledningens administration och för vattenmätarena	3,647
Om härtill lägges öfriga kostnader (utom verkstaden)	4,208
Om härlill lägges 5 % å anläggningskapitalet	14,249
Om härtill lägges 1 % afskrifning af anläggningskapitalet	16,258

Inkomsten per m³ vatten. Inkomsten för hvarje m³ vatten framgår af följande sammanställning:

Influtna vattenavgifter	<i>Små:</i>	239,566: 60	
Inkomst från hästhoarna	,,	1,968: 31	
Förhöjning för sentida inbetalning af vattenkonsumtionsavgifter	,,	685: 05	242,219: 96
Vattenmätarehyror	,,	— —	17,850: 16
Summa	<i>Små:</i>	— —	260,070: 12

hvadan medelinkomsten per m³ vatten utgör 17,59 penni.

Inkomsterna för vatten och vattenmätarehyror voro tillsammans under år 1895 10,467 mark 30 penni större än under nästföregående år och 6,620 mark 12 penni större än i budgetförslaget förutsatts.

Vattenkonsumtionen. Antalet konsumenter utgjorde vid slutet af år 1895 1,253 eller 33 mera än under föregående år.

Den uppdebiterade konsumtionen i de särskilda stadsdelarna uppgick till följande belopp under år 1895. Första stadsdelen 112,240, Andra 154,426, Tredje 55,588, Fjerde 151,073, Femte 118,646, Sjette 50,531, Sjunde 52,442, Åttonde 8,974, Nionde 7,369 och utom staden 135,177 eller tillsammans 846,466 m³. I medeltal har för hvarje försäld m³ vatten influtit 28,61 penni.

Enär den uppfordrade vattenmängden utgjort 1,478,567 m³, och den försälda 846,466 m³, återstår såsom gratis utdelade 632,101 m³, efter ett

enhetspris af 16,258 penni motsvarande ett penningebelopp af 102,766 mark 98 penni och utgörande vattenbehovet för bevattning af gator och planteringar, eldsläckning, stadens pissoirer, hästhoar och fribrunnar, för stadens allmänna arbeten och i stadens hus.

Under året medgifna reglementsensliga rabatter för större förbrukning än 125 m³ i kvartalet samt för utläkt vatten motsvara ett sammanlagdt belopp af 11,719 mark 84 penni. Rabatten uti vattenavgifter.

För indrifning af oguldna avgifter för vatten och af verkstaden utförda arbeten erfordrades endast en gång afstängning af privat servisleddning. Sedan förra året återstå två konsumenter, hvilkas ledningar fortfarande äro afstängda för en sammanlagd skuld af 44 mark 83 penni. Afstängning af vattenledning.

Vattenståndet i Wanda å var år 1895.

Vattenståndet i Wanda å.

År 1895	Medeltal m	Maximum m	Minimum m
Januari	+ 0,18	+ 0,21	+ 0,16
Februari	+ 0,10	+ 0,22	+ 0,04
Mars	+ 0,07	+ 0,12	+ 0,05
April	+ 0,48	+ 2,30	+ 0,06
Maj	+ 0,59	+ 2,03	+ 0,14
Juni	+ 0,12	+ 0,30	+ 0,05
Juli	+ 0,24	+ 0,45	+ 0,06
Augusti	+ 0,12	+ 0,26	+ 0,06
September	+ 0,23	+ 0,72	+ 0,08
Oktober	+ 0,37	+ 0,05	+ 0,08
November	+ 0,72	+ 1,73	+ 0,18
December	+ 0,26	+ 0,32	+ 0,15
För hela året 1895	+ 0,29	+ 2,30	+ 0,04

Islossningen inträffade den 27 April och vattenståndet 2,3 m är det högsta som i mannaminne förekommit.

Angående arbeten under år 1895 rörande stadens planteringar har Stadsträdgårdsmästaren afgifvit följande berättelse: Stadens planteringar.

„För underhåll af stadens samtliga parker och planteringar har för år 1895 anslaget varit Fmk 40,000. Arbetena i desamma ha försiggått ungefär såsom under föregående år. Ty någon nämnvärd förändring angående vård och skötsel har icke ifrågakommit. Anslag för underhåll af stadens planteringar.

Det hufvudsakligaste i en stadsplantering är att söka åstadkomma största möjliga ordning, så att hvarje olika slag af arbete utföres på de tider, som äro därför lämpliga och att det hela en gång färdigt framträder på ett formfulländadt sätt.

Träskolorna. Inom träskolorna ha under året ganska betydande omplanteringsarbeten blifvit verkställda. Så ha t. ex. å Rödäldsområdet upptagits 5,000 exemplar björkar, som till en del utplanterades på samma plats med längre afstånd från hvarandra. De öfriga jemte 804 st. almplantor öfverfördes till hufvudskolan å Kampmalmen att der placeras. Likaså flyttades från reservträdgården till sistnämnda plats 3,602 st. lönnplantor, som äfven utplanterades derstädes.

Planteringar. Plantering af träd och buskar utfördes på de triangelformiga delarna af *Fredrikstorget* för att i någon mån söka undanskymma såväl därvarande plank som äfven de mot norra sidan af torget befintliga uthusbyggnaderna. I öfrigt ha planteringsarbetena endast bestått i att komplettera å sådana ställen, där dödade eller skadade träd och buskar undanskaffats.

Kostnaderna för planteringsarnas underhåll. Kostnaderna för skötsel och vård af nedannämnda planteringar ha under året uppgått till följande belopp:

Brunnsparken	<i>Små</i>	3,807: 98
Brunnsplanen	„	600: 95
Djurgården	„	1,000: 28
Elisabetstorget	„	589: 73
Esplanaderna	„	6,906: 07
Fabriksparken	„	390: 55
Fredrikstorget	„	155: 80
Folkskolan vid Annegatan	„	82: 55
D:o „ Kaserngatan	„	187: 86
Grafvarna å Kyrkogården	„	107: 34
Hesperia området	„	118: 90
Kajsaniemi	„	3,265: 83
Kyrkotorget	„	425: 18
Maria sjukhus	„	1,698: 27
Materialgården	„	586: 04
Mullgården	„	2,106: 91
Observatoriibergen	„	3,976: 12
Plantskolan	„	1,117: 81
Soffor och bänkar	„	774: 40
Skvären vid Finlands Bank	„	568: 10
D:o „ Riddarhuset	„	440: 42
Transport	<i>Små</i>	28,907: 09

Transport	<i>Små</i>	28,907: 09
Skvären vid Ständerhuset	”	680: 83
Trekanten	”	500: 55
Växthuset	”	6,097: 92
Diverse	”	2,611: 92
	Summa <i>Små</i>	38,797: 78

Det för växthuset upptagna beloppet Fmk 6,097: 92 har ej i sin helhet åtgått för anskaffande af blomsterväxter till utplantering i anläggningarna, utan ha derfor dessutom verkstälts diverse uppköp af materialier, som icke direkte kunna påföras underhållskostnaderna, såsom drifbänksfönster, blomkrukor m. m. samt uppförts en drifkast, och hafva dessa samtliga kostnader uppgått till Fmk 1,985. Således stiger underhållssumman för växthuset egentligen till Fmk 4,112: 92.

Växthuset.

Af anslaget Fmk 1,000 för underhåll af hägnader ha Fmk 915: 97 åtgått till inköp af järnkäppar och stängseltråd, som användts till stängsel omkring gräsplaner, buskager och blomstergrupper, samt för målning och reparation af såväl dessa stängsel som äfven andra inom planteringarna befintliga hägnader.

Underhåll af hägnader.

Soffor till ett antal af 25 st. inköptes till stadsplanteringarna för de härför beviljade Fmk 500.

Inköp af soffor.

Af anslaget Fmk 400 för anskaffandet af sådana träd och busksorter, som ännu icke inom stadens egna trädskolor kunnat åstadkommas, användes Fmk 342: 17.

Inköp af träd och buskar.

Jordfyllningsarbetena omkring träden i Henriksesplanaden värkställdes å den mellan Alexanders- och Brunngatorna belägna delen. Dock kunde detta arbete sträcka sig endast till de tvänne trädraderna i midten af esplanaden, emedan anslaget Fmk 1,200 som härför beviljats ej medgaf vidare fortsättande däraf.

Jordfyllning omkring träden i Henriksesplanaden.

Försköningsarbetena å Observatoriibärgen ha under året fortskridit därhän, att de högst belägna slutningarna mot norr planerats, och återstår nu endast att påföra mylla, som ytterligare afplaneras å ytorna, för att få dessa i jämn och vacker hållning. Utförandet af nämnda planeringsarbete försvärades i betydlig grad genom bärgets olämpliga formationer. Så måste, för att bereda tillräckligt rum för lera och jord, bärget undansprängas såväl längs körvägen som äfven å ett större område mot därvarande sandplan. Detta arbete var desto mera af behovet påkalladt som de träd och buskar, hvilka där blifva planterade, en gång

Observatoriibärgens förskönande.

komma att förläna Observatoriibärgens vackraste del en värkligen värdig prydnad.

Utom nämnda arbeten planerades och planterades området invid Kirurgiska sjukhusets plank, hvilket område äfven insåddes med gräsfrö. Planteringen rangerades i buskager längs planket för att i sin helhet söka undanskymma detsamma.

Disponibla medel för dessa arbeten ha för året varit Fmk 12,690: 35. Därpå ha användts Fmk 11,834: 10. Det öfriga af beloppet kunde icke på lämpligt sätt användas, emedan materialier för arbetenas fortsättande ej kunde på förmånliga villkor anskaffas.

Arbeten i
Brunnsparken
och Kajsaniemi.

I Brunnsparken och Kajsaniemi utfördes äfven några mindre planteringsarbeten.

Å förstnämnda plats påfylldes och planerades en del af parkens nordvästra del längs hamnbanan, och anlades därstädes en promenadgång i riktning mot den längre söderut belägna plats, som är afsedd till lekplan. Promenadgången inom detta område är äfven afsedd att förmedla trafiken åt parkens västra område. Kostnaden för dessa arbeten uppgick till Fmk 2,028: 13 och öfversteget det egentliga anslaget 2,000 mark med Fmk 28: 13.

Det anslag, som beviljades för planeringsarbeten i Kajsaniemi, Fmk 1,500, användes för att iordningställa området omkring den s. k. svandammen, hvilket numera är färdigt planerat, så att plantering af träd kan verkställas där nästkommande vår.

Af oförutsedda omständigheter öfverskreds anslaget med Fmk 218: 15.

Öfriga planteringsarbeten.

I stadens samtliga parker och planteringar utplanterades under året endast ett ringa antal träd och buskar, af den orsak att inga anslag föregående år beviljades till planeringsarbeten. Således uppgick antalet träd till 195 st. och prydnadsbuskarnas antal till 291.

Växthuset och drifbänkarna hafva under året förökats med 47,441 st. blad och blomsterväxter. Af dessa utplanterades i anläggningarna 36,800 st. Det öfriga antalet inflyttades på hösten i växthuset och drifkasterna, att tillsammans med andra äldre växter vårdas för kommande behof.

Blomsterlökar, som utsattes på hösten för blomning till kommande vår, uppgingo till ett antal af 13,100 st.

För ofvannämnda arbetens utförande har användts en arbetsstyrka, som under vintermånaderna varierat mellan 7 och 35 och under sommar- månaderna mellan 38 och 91 personer.“

Den för tillsyn öfver stadens skogskultur anlidade forstmannen, Forstkonduktören G. O. Tingren har öfver sin verksamhet under året afgifvit följande berättelse:

„Under året 1895 hafva några större skogsplanteringar icke kunnat ifrågakomma, af orsak att plantorna uti plantskolan varit för späda att utsättas i skogen. Dock har å kalmarker på Guntäckt egen- dom utplanterats 14,200 granar samt såsom hjälpkultur inom Forsby andelen 1,200 och inom Grejus 600 plantor, hvarjemte 100 plantor åtgått till häckar. Skogssådd och plantering.

Skogssådd har åter utförts inom Mejlans andelen, der 1,90 kilogr. lärkträds- och 2,33 kilogr. tallfrö utsätts i skogen.

I plantskolan, som under året blifvit utvidgad, har utsätts 3,65 kilogr. tall-, 2,35 kilogr. lärkträds-, 0,10 kilogr. cembra tall-, 0,10 kilogr. pichta gran- och 0,50 kilogr. lönnfrö eller in summa 6,70 kilogr. frö. Härförutom hafva särskilda omskolnings- m. fl. arbeten blifvit inom plantskolan verkställda. 1,450 plantor, hufvudsakligast gran hafva från densamma försålts. Plantskolan.

Förutom sedvanliga rödjniings- och rensningsarbeten samt hjälpgallringar hafva under året Guntäckt och Kottby underlydande skogsmar- ker, i och för upprättande af hushållningsplan, blifvit af skogsvaktaren Sipilä uppmätta och kartlagda. Uppmätning och kartläggning af skogsmarker.

Kostnaderna för året hafva utgjordt:

Kostnader.

För skogskulturer	<i>Tmf.</i>	142: 80
„ plantskolan	„	245: 90
„ rödjuing m. m.	„	197: 80
„ extra bevakning	„	196: 90
„ skogsmätning	„	316: 80

Summa *Tmf.* 1,100: 20.“

Drätselkammaren har vidtalat¹⁾ Forstkonduktören Tingren att äfven för år 1896 hafva tillsyn öfver stadens skogskulturer och om fortgången af desamma till Kammararen afgifva berättelse. Vården om stadens skogar.

¹⁾ Drks prot. den 10 okt. § 31.

Hamnbyggnads
arbeten.

Beträffande de under Hamnbyggnads delegationens närmaste uppsigt under redogörelseåret utförda arbeten i Södra hamnen må här slutligen intagas nedanstående uppgift öfver dervid förefallna kostnader:

**Kostnader, påförda konto: „Kajbyggnader i Södra hamnen“,
under år 1895.**

	Fråga	pi.	Fråga	pi.
<i>Utfyllning af fiskarhamnen jemte kaj.</i>				
Komprimeringspålning	6,072	17		
Kajpålning	6,946	56		
Spontvägg	1,544	61		
Rustbädd	1,687	64		
Kajmur	8,394	01		
Muddring	53	14		
Fyllning	21,608	07		
Stenläggning	9,654	19		
Vattenledning	25	—		
Arbetsledning	396	—		
Diverse	2,942	35	59,323	74
<i>Flyttning af Varuskjulet jemte stenläggning.</i>				
Flyttning	3,531	69		
Stenläggning	457	27		
Diverse	167	54	4,156	50
<i>Öfvergång till Kejsargrundet, kajbyggnad å d:o och ombyggnad af kajen.</i>				
Undervattensprängning och muddring	10,752	14		
Pålning, spontvägg och rustbädd	10,491	56		
Fundament	11,081	39		
Kistor	7,800	95		
Murar	52,209	65		
Stenfyllning	15,623	61		
Utfyllning	27,521	34		
Broar	46,046	46		
Stensättning & diverse	23,486	73		
Kloak	12,757	67		
Signaler	12	33		
Arbetsledning	1,080	—	218,863	83
<i>Planering af Salutorget.</i>				
Planering	545	12		
Stenläggning	4,446	03		
Diverse	257	82	5,248	97
<i>Scängbro öfver Skatuddskanalen.</i>				
Pålning och rustbädd	9,186	60		
Murar	13,265	92		
Transport	22,452	52	287,593	04

	Från	rt.	Från	rt.
Transport	22,452	52	287,593	04
Bro	30,851	39		
Spår	70	50		
Signaler	136	90		
Diverse	2,757	62		
Arbetsledning	252	—	56,520	93
<i>Spår å Skatudden, gatläggning, ballast samt terrassering.</i>				
Planering	29,085	56		
Spår	48,914	74		
Ballast	10,965	60		
Stenläggning	7,180	47		
Diverse	4,157	99		
Arbetsledning	362	—	100,666	38
<i>Magasinskajen, vatten- och afloppsledning, stensättning och elektrisk belysning.</i>				
Vattenledning	2,253	82		
Afloppsledning	16	59		
Stensättning	1,803	95		
Belysning	7,948	59		
Diverse	579	22	12,602	17
<i>Varuskjul å Magasinskajen, samt källor och vägar.</i>				
Grundgräfnig	7,706	58		
Pålning och rustbädd	30,574	02		
Grundmurar	18,736	12		
Beton	11,500	75		
Sockel	6,692	29		
Väggar och tak	130,288	24		
Golf	13,948	80		
Vattenledning	2,795	25		
Pissoir	1,073	70		
Källor och vägar	7,149	11		
Arbetsledning	1,928	—		
Diverse	12,578	25	244,971	01
<i>1 st. 25 tons kran samt vagnsväg.</i>				
Kranfundament	8,555	80		
Kran	34,906	22		
Väg	7,982	03		
Diverse	2,231	05		
Arbetsledning	600	—	54,275	10
Summa	—	—	756,628	63

b) Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Stadskassans utgifter och inkomster.

Alla upplysningar beträffande stadens utgifter och inkomster under år 1895 samt jemförelser emellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet äfvensom uppgift å stadskassans ställning vid årets utgång erhållas från härför uppgjorda, längre fram ingående tabellbilagor.

Stadens lösa inventarier.

Genom införskaffande från de skilda nämnderna, bestyrelserna och kontoren af uppgifter om de förändringar i stadens lösegendom, som timat under året, har inventarieboken öfver samma lösegendom kompletterats och meddelas sammandrag af nämnda bok längre fram bland tabellbilagorna.

Inventeringar af stadskassan.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje qvartal försiggått i föreskrifven ordning, liksom ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvenne Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

Kassakreditiv.

Sedan Drätselkammaren till svar å sina till Nordiska Aktiebanken för handel och industri samt Föreningsbanken i Finland aflättna skrivelser ¹⁾ med anhållan om uppgift å de vilkor, hvarunder för stadens räkning kunde erhållas kassakreditiv under året till ett högsta belopp af 700,000 mark, från hvardera dessa banker erhållits fullständiga anbud, antog ²⁾ Drätselkammaren Föreningsbankens anbud, såsom det för staden fördelaktigaste, i det banken icke fordrade någon inträdesafgift, men förklarade sig villig att på ett år ställa den önskade krediten, på vilkor att staden å sin sida erlade ränta å fyra och en half procent för året, medan banken, för den händelse stadens insättningar för någon tid komme att öfverskjuta gälden, å stadens tillgodohafvande skulle godtgöra för tiden gällande löpande räknings ränta; och afslöts kontrakt härom. Stadens största skuld å detta kreditiv utgjorde den 30 Augusti 329,000 mark samt var stadens största tillgodohafvande 250,500 mark den 30 April; totala kassakreditivräntan för året uppgick till 4,756 mark 56 penni, hvaraf belöpte sig 679 mark 85 penni å ett äldre kreditiv från Nordiska Aktiebanken.

Utlottning af partialföreskrifningar å 650,000 marks lånet.

Vid den 28 Maj verkställd utlottning af tvenne partialföreskrifningar, hörande till det i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 19 Mars 1894 upptagna lån å 650,000 mark ³⁾ för bestridande af utgifter för sta-

¹⁾ Drks prot. den 1 feb. § 25. — ²⁾ Drks prot. den 14 febr. § 1. — ³⁾ 1894 års berättelse pg. 55.

dens sjukhus och d arv arvsbyggnader äfvensom f r inköp af den med stadens rådhus numera förenade gården N:o 22 vid Alexandersgatan, utföllo N:ris 7 och 19.

Det för stadens r kning emot skuldsedlar af den 1 November och 1 December 1894 samt den 1 Februari 1895 utaf Skandinaviska Kredit Aktiebolaget i Stockholm upptagna ¹⁾ lån å inalles 500,000 mark beslöt ²⁾ Drätselkammaren medelst skrifvelse till nämnda bolag uppsäga till återbetalning efter den i hvarje skuldsedel bestämda uppsägningstid af tre månader.

På Drätselkontorets framställning beordrade ³⁾ Drätselkammaren till aff ring af värdet å den 1 Februari till inlösen förfallna chauss l neobligationerna af serien C. till sammanlagdt värde af 43,550 mark, och blefvo nämnda obligationer uppräknade och förseglade.

Vid den 1 November 1895 verkst ld utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 17 Maj 1876, den 4 Augusti 1882 och den 26 Mars 1892 upptagna vattenlednings-, nybyggnads- och reglerings- samt 4 1/2 % obligationslån, utföllo följande nummer till inlösen ⁴⁾:

Vattenledningsl net af 1876.

Serien Litt. A.	N:ris	163, 171, 217, 246, 425, 490.
„ „ B.	„	44, 50, 215, 397, 422, 617, 656, 692, 716, 749, 762, 806, 848, 977, 1003, 1077, 1299, 1306, 1437.
„ „ C.	„	14, 33, 102, 104, 183, 188, 356, 470, 478, 594, 612, 661, 748, 753, 775, 787, 862, 987, 1054.

Nybyggnads- och regleringsl net af 1882.

Serien Litt. A.	N:ris	7, 34, 47, 108.
„ „ B.	„	26, 140, 197, 203, 282, 314, 342, 348, 374, 379, 397, 439, 441, 508, 517, 536, 666, 669.
„ „ C.	„	129, 209, 254, 257, 342, 361, 380, 429, 440, 538, 549, 558, 570, 647, 739, 754, 767, 769, 788.

4 1/2 % Obligationslånet af 1892.

Serien Litt. A.	N:ris	47, 280.
„ „ B.	„	274, 567, 718, 1073, 1099.
„ „ C.	„	172, 380, 975, 1394, 1636.

¹⁾ 1894 års berättelse pg. 153. — ²⁾ Drks prot. den 31 okt. § 5. — ³⁾ D:o d:o den 14 feb. § 5. — ⁴⁾ D:o d:o den 14 nov. § 3.

Vid redogörelse af stadens inkomstgifvande rättigheter intages här följande af Trafikkamreraren afgifna berättelse om Trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter:

Tolags- och trafikafgifterna
m. m.

„I afseende på debiteringens och uppbördens storlek är året 1895 ett bemerkelseår för Trafikkontoret. Debiteringen, som ännu för ett par år tillbaka höll sig ängsligt kring siffran 400,000 mark, svingade sig under 1895 upp till närmare en half million mark. På sätt ur bilagda tablå öfver debiteringen och uppbörden framgår, steg nemligen debiteringen för det utgångna året till hela Fmk 489,592: 31. Det näst föregående året, 1894, hade visserligen redan haft att uppvisa en lofvande stegring i inkomster, i det året slutat med en debitering på Fmk 427,900: 02, men att ett så stort steg skulle följa ett år efteråt, var ej att förvänta. Inga undantagsförhållanden kunna heller påvisas, de der skulle ha direkte förorsakat en så stark ökning af Trafiken, såsom exempelvis ett dåligt skördeår i eget land eller dylikt, utan nog ser det ut som om stegringen endast och allenast skulle berott på den normala utvecklingen af trafikförhållandena i en stark uppåtgående stad. Att detta gör ökningen i intrader så mycket mera intressant, behöfver knappast antydas.

Redan antalet inlagor, som under 1895 inkom till Trafikkontoret, visar en stark tillväxt mot föregående år. Under 1895 uppnumrerades öfver 29,000 st. inlagor, medan under 1894 antalet uppgick till 26,178 st. Det dernäst förgående året (1893) hade vi haft endast 21,103 st. inlagor att journalisera.

I öfrigt hafva de båda stora hufvudposterna i trafikkontorets debitering, tolagen och trafikafgiften, nästan i samma proportion bidragit till stegringen mot det näst föregående året. Tolagen hade från Fmk 113,632: 32 år 1894 nått upp till Fmk 130,430: 51 år 1895. Trafikafgiften hade från Fmk 309,772: 96 år 1894 växt till Fmk 355,046: 02 år 1895. De små debiteringsposterna: mätningafgiften och transitomagasinshyran, visade begge ett litet bakslag år 1895; de spela emellertid en helt obetydlig roll i bredd med de nyssnämnda stora debiteringsposterna. Debiteringens summa under de begge åren upptages här för alla rubrikerna, med bortlemnande af debetsedeldebiteringen:

		1895	1894
Tolagsafgiften	utgjorde <i>Fmk</i>	130,430: 51.	<i>Fmk</i> 113,632: 32
Trafikafgiften	„ „	355,046: 02.	„ 309,772: 96
Mätningafgiften	„ „	2,428: 61.	„ 2,691: 41
Transitomagasinshyran	„ „	524: 13.	„ 756: 21
	Summa <i>Fmk</i>	488,429: 27.	<i>Fmk</i> 426,852: 90

Jemför man dessa siffror med motsvarande siffror från tio år tillbaka, märker man hvilken enorm ökning varutrafiken ernått i staden under loppet af ett decennium. Se här hvad de stora debiteringsposterna inbringade åren 1884 och 1885.

	1884		1885	
Tolagsafgiften	<i>Fmk.</i>	72,919: 18.	<i>Fmk.</i>	67,954: 05
Trafikafgiften	„	179,488: 75.	„	189,279: 59
Summa	<i>Fmk.</i>	252,407: 93.	<i>Fmk.</i>	257,233: 64

Det bör likväl erinras, att trafiktaxan sedan dess blifvit ändrad (år 1888); de flesta satser i den nya taxan äro dock i det närmaste desamma som i den äldre taxan.

Uppbördens af 1895 års afgifter framgår ur den tablå, som åtföljer denna årsberättelse.

Debitering och
uppbörd.

Tablå öfver Helsingfors Trafikkontors debitering och uppbörd år 1895.

	Debetse- deln		Tolag		Trafikaf- gift		Mättings- afgift		Tran- sito ma- gasins- hyra		Summa		Uppbörd å 1895 års debitering	
	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>ni.</i>
Januari	35	60	6,002	62	3,436	49	—	—	25	20	9,499	91	8,180	64
Februari	28	04	5,676	49	1,576	39	—	—	64	57	7,345	49	7,455	25
Mars	23	52	5,861	29	1,516	43	—	—	19	22	7,420	46	7,658	75
April	50	20	7,944	53	6,688	34	—	—	15	63	14,698	70	14,730	20
Maj	147	84	16,331	30	43,102	00	312	11	37	84	59,931	09	53,605	41
Juni	113	96	14,255	94	36,313	81	502	80	8	16	51,194	67	41,223	34
Juli	111	96	7,008	49	31,922	48	303	71	55	12	39,401	76	44,737	51
Augusti	117	08	8,901	63	34,504	73	420	11	139	08	44,082	63	41,811	73
September	132	12	16,419	49	71,720	53	211	11	53	12	88,536	37	93,031	40
Oktober	157	16	16,858	38	48,667	58	294	21	35	23	66,012	56	61,704	72
November	136	40	13,316	79	50,373	01	384	56	21	90	64,232	66	66,405	49
December	109	16	11,853	56	25,224	23	—	—	49	06	37,236	01	40,219	10
Summa	1,163	04	130,430	51	355,046	02	2,428	61	524	13	489,592	31	480,763	54

Under det löpande året hade influtit inalles Fmk 480,763: 54. Utestående den 31 December blefvo Fmk 8,828: 77, bestickande sig väsendtligen i restlängderna för November, hvilka ej kommo att inflyta innan årsskiftet, samt i rester från December månads debitering; från de föregående tio månaderna utestodo inalles endast något mer än två hundra mark. Sedan resterna numera hunnit ingå för både November och December, befinnes det, att de osäkra fordringar, som måste gå till afkort-

ning, åter för 1895 komma att utgöra föga nämnvärda belopp; kanske ett par hundra mark.

Rester För de föregående åren hade under 1895 rester uppburits till ett belopp af Fmk 4,629: 62. Den 31 December utestodo ännu rester:

från 1889 till belopp af <i>Fmk</i> :	12: 96
„ 1891 „ „ „ „	17: 93
„ 1892 „ „ „ „	334: 93
„ 1893 „ „ „ „	39: 20
„ 1894 „ „ „ „	156: 35
Summa <i>Fmk</i> :	561: 37

Af dessa föreslog Trafikkontoret i December 1895 till afkortning ett belopp af Fmk 365, hvilket äfven blifvit af Drättselkammaren godkändt, men först efter årsskiftet.

Restitutioner. På grund af Stadsfullmäktiges beslut att för varor, som under vintertiden, räknadt från 15 December till 1 Maj, direkte öfver Östersjön inkomma till Helsingfors, bevilja 50 % nedsättning i trafikafgiften, blefvo under 1895 af de för samma år uppdebiterade trafikafgifter restituerade Fmk 224: 78, hvilka hunnit utskrifvas och betalas, innan order om sänkningen kom Trafikkontoret tillhanda. På samma grund restituerades under 1895 å 1894 års debitering ett belopp af Fmk 803: 67, hvilka blifvit uppdebiterade i senare hälften af December 1894.

Tolag för varor till uppstad. De tolagsafgifter, som tillfalla Helsingfors stad för varor, som äro destinerade till uppstäder, uppbäras och redovisas af Drättselkontoret direkte“.

Hamnkontorets uppbörd. Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna. Här må angående Hamnkontoret anföras endast följande.

Hamnkaptenen och Hamnkontorsbokhållaren tillkommande uppbördsprocent. Af årets uppbörd, utgörande brutto 213,626 mark 23 penni, och med 40 å 60 % afdrag, beviljade staden reguliert trafikerade ångare, 170,893 mark 21 penni, har tillkommit i uppbördsprocent: Hamnkaptenen efter 4% 6,835 mark 73 penni och Hamnkontorsbokhållaren efter 2 % 2,417 mark 86 penni

Parmmätare, packare och vräkare. I enlighet med bestämmelserna i gällande trafiktaxa för staden, som föreskrifver att vid Hamnkontoret skall antagas ett bestämdt antal edsvurna parmmätare, hvilka för verkställd mätning sjelfve ega uppbära dem tillkommande arvode, hafva under året varit anstälde en ålderman och femton parmmätare, samt har deras verksamhet och inkomster utfallit sålunda, att för uppmätta 43,832 famnar ved å 30 pennis medelpris

uppburits 13,149 mark 60 penni, hvilket fördeladt på sexton man gör 821 mark 85 penni för hvarochen. För packning och vräkning hafva två personer funnits vid Hamnkontoret anställda, och hafva under året 526 tunnor tjära blifvit vräkta, hvilket å 15 penni per tunna gör 78 mark 90 penni eller 39 mark 45 penni för hvardera vräkaren.

På Drätselkontorets anmälan ¹⁾ derom, att betydande belopp af de donerade fondernas i reverser placerade medel blifvit till betalning uppsagda, och på dess förslag beslöt ²⁾ Drätselkammaren, som med afseende å de i allmänhet nedgående räntesatserna ej mera kunde hålla på den tidigare högre 6 % räntefoten, att räntan å de mot första in-teckning uti fastigheter i denna stad utgifna lånen i allmänhet skulle nedsättas till 4½ procent; att dylik räntenedsättning kunde beviljas äfven en del mot andra in-teckningen i fastighet utestående lån; men att räntesatsen dock skulle för lån af det senare slaget öfverhufvudtaget hållas vid 5 %.

Sedan ledamoten i Drätselkammaren, Herr von Pfaler väckt fråga om konvertering af stadens obligationslån af åren 1876, 1882 och 1892, att utföras sålunda att staden skulle söka få återköpa de utelöpande obligationerna af dessa lån emot erläggande af en öfverkurs utöfver parisan samt att till betäckande af utgifterna härför skulle med begagnande af nu inträdda förbättrade konjunkturer å penningemarknaden upptagas ett nytt obligationslån till lägre ränta, hvilket lån äfven kunde omfatta de belopp, som erfordrades till konvertering af köpeskillingen för Gumtäckt egendom äfvensom möjligen till andra förestående behof, hvilka kunde böra med lånemedel bestridas, beslöt ³⁾ Drätselkammaren att för detta ärendes beredning tillsätta ett utskott. Med betänkande i saken hann detta utskott dock icke under året inkomma.

I anledning af Drätselkontorets anmälan hos Folkskoledirektionen derom, att direktionen egde å kontoret lyfta 632 mark 28 penni, utgörande ränta å en af numera afidna fröken Lina Borgström donerad fond, hvars räntor årligen borde användas till bekostande af middag åt fattiga folkskolebarn i denna stad, föreslog Folkskoledirektionen hos Drätselkammaren att de disponibla medlen skulle öfverlemnas åt direktionen för *Arbetshem för fattiga barn*, såvida nämnda direktion ville åtaga sig att förvalta och använda medlen i enlighet med den af donatrix uttalade önskan. Och biföll ⁴⁾ Drätselkammaren för sin del, såvidt ärendet på Kam-

Nedsättning af räntan å lån från donerade fonders medel.

Frågan om konvertering af stadens äldre obligationslån.

Användning af räntan å fröken Lina Borgströms donationsfond.

¹⁾ Drks prot. den 17 okt. § 35. — ²⁾ D:o d:o den 31 okt. § 37. — ³⁾ D:o d:o den 3 okt. § 35. — ⁴⁾ D:o d:o den 3 okt. § 8.

maren ankom, Folkskoledirektionens framställning i så måtto, att de för fattiga folkskolebarn afsedda middagar, hvilka skulle bekostas med räntorna af ifrågavarande donationsfond, till dem utdelades vid arbetshemmet för fattiga barn, till hvars direktion på requisition af Folkskoledirektionen årligen utaf Drättselkammaren skulle utanordnas ersättning, men ålåg enligt Drättselkammarens förmenande allt vidare ordnande af saken äfvensom den nödiga kontrollen Folkskoledirektionen.

Laurells stipendiefond.

Den å Axel Fredrik Laurells stipendiifond till 115 mark 65 penni uppgående disponibla räntan fördelades ¹⁾ för året mellan Nya svenska samskolan och Finska samskolan.

c) Särskilda andra af Drättselkammaren handlagda ärenden.

Regler för uppställande af salustånd å stadens mark.

Sedan Drättselkammaren å ett därför särskildt tillsatt utskott uppdragit att uppgöra och till Kammaren inkomma med förslag till regler för ordnande af handeln från salustånd å stadens mark, beslöt ²⁾ Drättselkammaren i hufvudsaklig öfverensstämmelse med utskottets förslag:

att för handel med läskdrycker från enkom för ändamålet inrättade vagnar afgiftsfritt upplåta lämpliga platser inom staden i dess parker och esplanader;

att för handel med frukt och karameller från korgar eller flyttbara mindre bord jemväl afgiftsfritt upplåta platser inom stadens parker;

att för handeln från fasta stånd eller diskar med läskdrycker, te, kaffe, frukt, karameller och bakverk upplåta platser invid chausséerna, likväl icke inom 10:de stadsdelen, samt andra härför lämpliga platser utom det egentliga, i stadsplanen intagna området; och skulle vid Sörnäs lastageplats samt andra större arbetsplatser jemväl färdig mat i sådana stånd få till salu hållas;

att tillstånd att å viss plats uppställa dylikt salustånd eller disk skulle meddelas *tillsvidare* och därför erläggas en afgift af 5—20 mark för året att för ett halft år i sender förskottsvis till stadskassan inbetalas; dock så att sagda afgift vid känd eller intygad fattigdom kunde efterskänkas;

att Poliskammarens yttrande öfver ansökan till dylik plats skulle infor dras blott, då särskilda omständigheter dertill föranledde, samt att bevis öfver beviljad tillstånd skulle meddelas genom protokollsutdrag till sökanden;

¹⁾ Drs prot. den 4 april § 23. — ²⁾ D:o d:o den 19 sept. § 3.

att, då tillstånd af Drätselkammaren meddelats att å viss plats idka handel inom eller utom stadens indelade område; innehafvaren af sådant tillstånd hade att ovägerligen rätta sig efter polisens närmare anvisning beträffande stället, der handeln får idkas eller stånd uppställas; samt

att kontroll deröfver, att salustånd eller disk vore snyggt och prydligt samt å anvisad plats ordentligt uppställd, skulle utöfvas genom Byggnadskontoret.

Medels Guvernörens i länet remiss af den 16 Mars hade Drätselkammaren affordrats skriftligt yttrande i anledning af godsegaren A. G. Adlercreutz hos Guvernören framställda anhållan om tillstånd att verkställa flottning af obarkadt virke i Wanda å längs stranden af sökanden tillhöriga Råskog egendom i Nurmijärvi socken till ett vid Nuckars fors beläget sågverk; och fann¹⁾ Drätselkammaren uti på grund här af afgifvande yttrande för sin del något hinder icke möta bifall till ansökan, dock under den förutsättning att bifallet blefve gällande endast tillsvidare eller intill dess af Guvernören kunde annorlunda förordnas, äfvensom att såsom vilkor därför dessutom uttryckligen skulle föreskrifvas, det sökanden på det sorgfälligaste skall iakttaga bestämmelserna uti § 3 af ordningsstadgan för flottning af skogsalster i Wanda å. Senare meddelades²⁾ Drätselkammaren Guvernörens resolution af den 19 Juli 1895, hvarmedels ansökan blifvit på de af Drätselkammaren förordade vilkoren bifallen.

Flottning af obarkadt virke i Wanda å.

På grund af Helsovårdsnämndens derom gjorda yrkande vidtog³⁾ sådan anordning, att ordningsmannen i Guntäckt, Reservfänriken Rautell skulle till bemälda nämnd hvarje vecka afgifva skriftlig rapport om sundhetsförhållandena i Guntäckt förstäder.

Skriftliga veckorapporter om sundhetsförhållandena i Guntäckt förstäder.

Sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges beslut⁴⁾ an- gående uppsigten öfver varuskjulet å Magasinskajen uti skrifvelse af den 14 November hos Tullkammaren härstädes anhållit om åtgärd att tillsätta en uppsyningsman för sagda varuskjul, underrättade Tullkammaren genom skrifvelse af den 21 i samma månad, att Öfveruppsyningsmannen vid Tullkammaren, Hofrättsauskultanten Hans Adam Hammarström blifvit utsedd att tillsvidare handhafva nämde befattning.

Uppsyningsman för varuskjulen å Magasinskajen.

Förteckningen af stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införande deri af skedda förändringar, hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtog⁵⁾.

Komplettering af fastighetsboken.

Granskning af säkerhetshandlingar.

¹⁾ Drks prot. den 21 mars § 4. — ²⁾ D:o d:o den 8 aug. § 6. — ³⁾ D:o d:o den 17 okt. § 21. — ⁴⁾ Se pg. 61.

- Bevakande af stadens rätt i rättegångar, konkurser och taxeringsärenden m. m. Förutom i de fall, då Kammarern på vederbörande myndighets anfordran afgaf endast förklaring, blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg vid domstol bevakad i ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose.
- Godkända byggnadsritningar. Uti sammanlagdt 34 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillernade husbyggnader och ändringar uti redan befintliga sådana å stadens arrendemark, nämligen för 10 byggnadsföretag å Berg-häll, 4 å Stengård, 2 å Djurgårdsvillorna, Hesperia, Humleberg, Sumparn och Wallgård, 1 å Backas, Bråvalla, Fågelvik, Mejlans, Necken, Sandudd, Strömstenska plantaget, Surutoin, Walo och Ås.
- Godkända borgesförbindelser. Under året godkände Drätselkammaren inalles 34 borgesförbindelser för ingångna arrendeaftal, 2 för leverans- och entreprenadkontrakt, 1 för uppbörd af trafikmedel och 2 för köpeskillings för försålda tomter erläggande.
- Utverkade inteckningar. Uti in summa 12 fall utverkade sig Drätselkammaren inteckning uti tomter och byggnader, nämligen uti 9 fall för ingångna arrendeaftal och uti 3 fall för skuldsedlar å köpeskillingar för försålda tomter.
- Drätselkammarens medlemmar. Drätselkammaren bestod under året af Referendariesekreteraren G. M. von Christierson (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Bankdirektören L. von Pfaler, Bandirektörsassistenten Th. Frosterus, Grefve C. Mannerheim och Gårdsegaren K. R. Åström. Suppleanter voro Konsuln L. Krogius, Sekreteraren i Skolöfverstyrelsen O. Svibergson och Byggmästaren K. M. Kullman.
- Drätselkammarens sammanträden, antal ärenden m. m. Drätselkammaren hade under året 57 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 5 extra. Dervid handlades 1,226 diariförda ärenden, af hvilka 117 voro beroende från de föregående åren samt 1,109 nya. Af dessa blefvo 1,099 befordrade till slut samt 127 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 2,507. Paragrafantalet i Kammarens protokoll uppgick till 1,644 samt brefnummern till 258. Kontrakt affattades inalles 28, af hvilka 20 gälde legoaftal angående staden tillhöriga jordlägenheter, 2 förvärfvande af eganderätt till fastighet, 1 af staden upphyrd lokal, 2 särskilda materialleveranser, 1 belysning och 2 andra åtaganden.